

CSONGRÁD MEGYEI FEJLESZTÉSI ÉS KÉPZÉSI BIZOTTSÁG

Csongrád megye szakképzés-fejlesztési koncepciója 2016.

Az anyagot összeállította:

Dr. Kőkuti Attila, a CSMFKB elnöke

Dr. Tráserné Oláh Zsuzsanna, a CSMKIK titkára

Horváth Gábor Zsolt, a CSMKIK képzési igazgatója

Siposné Magony Mária, a CSMFKB programkoordinátora

Elfogadta a Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság
16/2016. (11. 22.) számú határozatával

Tartalom

Bevezetés, motiváció	2
1. Partnerség	3
1.1. A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság hatásköre, feladata.....	3
1.2. Jövőkép, átfogó célok.....	5
1.3 Partnerség a szakmaszerkezeti javaslattételben.....	6
2. Helyzetelemzés	9
2.1 Csongrád megye általános gazdasági helyzete	9
2.2. Demográfiai helyzet.....	13
2.3. Munkerő-piaci kereslet-kínálat a megyében	14
2.4 Jogszabályi változások	19
2.5. A szakképzés intézményrendszerének bemutatása.....	20
2.6 Ágazatok, szakképesítések helyzete a megye szakképzésben	25
2.7 A duális képzés lehetőségei Csongrád megyében.....	29
2.8 Alapkompetenciák, lemorzsolódás, esélyegyenlőség	32
2.9 Hiány-szakképesítések a szakmai képzésben.....	35
3. A jövő kihívásai	39
3.1 Fenntartói igények és feladatok a jövőre vonatkozóan	39
3.2 Pályaorientáció	41
3.3 Innováció szerepe, lehetőségei a szakmai képzésben, a technológiai változásokból következő szakképesítések bevezetésének lehetőségei.....	43
3.4 Pedagógiai szakmai szolgáltatások, pályakövetési rendszer kiépítése	45
Zárszó	47
Irodalomjegyzék	48
Mellékletek	50

Bevezetés, motiváció

Egyre nagyobb problémát jelent a munkaerő-piacon - egyre több területen - a megfelelő számú és minőségű munkaerő biztosítása. Hiánya már-már a gazdaság versenyképességét veszélyezteti. Egyre több kritika éri foglalkoztatók részéről a munkavállalói léthez szükséges kompetenciák színvonalát (hiányát).

A korábbi koncepció megalkotása óta eltelt időszak a szakképzésben a folyamatos változások jegyében telt. Változtak a jogszabályok, változott az iskolarendszer, az intézmény fenntartás, az iskolarendszerben a második szakképesítés ingyenességével bővültek a képzési lehetőségek. Változott a szakképzés finanszírozása. Van, ami nem változott: még mindig magas a lemorzsolódás, a szakközépiskolába (korábbi elnevezése szakiskola) beiratkozók sokszor a hiányzó kompetenciák-, és motiváció miatt nehezen integrálhatók. További csökkenés tapasztalható az iskoláskorúak, a szakképzésbe beiskolázhatók demográfiai mutatóiban. A beiskolázásban nem tapasztalható kedvező arányváltozás a szakképzés irányába. Még mindig a gimnáziumok, szakgimnáziumok (ez utóbbi korábbi elnevezése szakközépiskola) élveznek elsőbbséget a szakképzést választók körében.

Elindult a felsőoktatásban is a duális képzés.

Mindezek a tényezők együtt indokolják Csongrád megye szakképzés-fejlesztési koncepciójának átdolgozását.

Az MFKB működésében, céljainak, feladatainak meghatározásában széleskörű kapcsolati rendszert épít, együttműködésben gondolkodik. Számít a gazdálkodókra és a szakképzéshez kapcsolódó minden szervezetre, szakértőkre, akik egy-egy szakképzéssel összefüggő területet, szervezetet képviselve világítanak rá problémákra, megoldásokra, jó gyakorlatra. A Bizottság tagjai, munkaszervezete révén széleskörű információs bázist épít. A megye szakképzési szerkezetére ismeretei, szándékai és meggyőződése alapján hatni kíván a gazdaság igényeinek kiszolgálása érdekében.

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság megköszöni azoknak a felkért szakértőknek a közreműködését, akik elkötelezetten, munkájukkal, reális, a változásokat támogató észrevételeikkel hozzájárultak témáink összetettségének bemutatásához.

1. Partnerség

1.1. A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság hatásköre, feladata

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság összetételét a 2011. évi CLXXXVII. törvény legutóbbi, 2015. évi módosítása érintette, a korábbi 7 fő helyett 2016. januárjától 5 fővel működik. A jogszabály szerint a tagok az alábbi szervezeteket képviselik:

- 2 fő a gazdasági kamarákat képviseli. Megyénkben a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamarát és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Csongrád Megyei Igazgatóságát.
- A Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban (NGTT) képviselettel rendelkező országos munkaadói, munkavállalói szövetségek képviseletei, illetve azok szervezetei 2 fővel vannak jelen, megyénkben a pedagógus szakszervezet és az Ipartestület képviselői dolgoznak.
- A foglalkoztatási feladatkörében eljáró megyei kormányhivatal egy fő képviselőt delegál.
- A Bizottság elnökét a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara nevezi meg.
- A bizottsági tagok megbízásukat 3 évre a Nemzetgazdasági Minisztertől kapják.

Tanácskozási joggal rendszeres résztvevője a bizottsági munkának a Földművelésügyi Minisztérium által delegált, az agrárszektor képviselő szakképző iskola igazgatója-, illetve a két szakképzési centrumot képviselő főigazgató, továbbá a kamara titkára, képzési igazgatója és az MFKB programkoordinátora is.

A Bizottság megalkotta és döntött ügyrendjéről. Működése munkaterv szerint történik. Üléseiről jegyzőkönyv készül, döntéseit határozatban rögzíti. A Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara (CSMKIK) honlapján megjelentet minden olyan információt, amely működésével, döntéseivel, javaslataival összefügg. A honlapon kívül rendszeresen publikál a CSMKIK által havonta megjelentetett Kamarai Futárban. Egy-egy rendezvényt, eseményt értékelő nyilatkozatok, rendezvényajánlók, interjúk olvashatók, hallhatók és láthatók a megyei, és az országos médiákban.

A partnerség, az együttműködés a szakképzés érintettjeivel a Bizottság működésének alappillére. Ülései napirendjétől függően felkért előadók, partnerek biztosítják egy-egy, a bizottsági tevékenységgel összefüggő téma részletesebb megismerését. Előadásokon, sajtótájékoztatókon lehetőséget kap a bizottság munkájának publikálására, szakmai véleményének megfogalmazására.

Az együttműködések tartalmát, formáját megállapodások rögzítik.

A Bizottság kiemelt feladatának tekinti a pályorientációs tevékenység minden lehetséges módon (kiállításokon, szakmabemutatókon, szakmai napokon, kiadványokban, üzemlátogatásokban, szülői értekezleteken, egyéni és csoportos tanácsadásokon) történő támogatását.

Az MFKB hagyományosnak tekinthető találkozókat, szakképzési fórumokat szervez megyeszerte annak érdekében, hogy a szakképzést érintő kérdésekről tájékoztasson és tájékozódjon általános és tematikus rendezvényein.

Tevékenységében megjelenik a gazdasági szereplők szakképzésbe bekapcsolásának szándéka, a mozgósítás, motiválás is. A gazdasági szereplők szakképzésben történő szerepvállalása nélkül – meggyőződése a Bizottságnak – nem lehet a szakképzést hatékonyan működtetni.

Kiemelt, évenként határidőre teljesítendő feladata a szakmaszerkezeti javaslatlattétel, amelynek előkészítése egész éves munkát igényel. A Bizottságnak felelősséggel kell megfogalmaznia javaslatát a felnőttoktatást is magába foglaló iskolarendszerű szakmai képzésre a megyében az alábbiak szerint:

- milyen szakképesítéseket részesítsen korlátozás nélküli támogatásban az állam,
- milyen létszámkorláttal támogatott szakképesítéseket javasol a döntéshozóknak,
- milyen szakképesítéseket és miért nem javasol,
- milyen ágazati képzéseket (szakgimnázium) milyen támogatási besorolással lát indokoltnak,
- melyek legyenek a Szabóky Adolf ösztöndíjjal támogatott, a gazdasági szereplők által igényelt hiány-szakképesítések.

Javaslatot kell megfogalmaznia az iskolarendszeren kívüli szakmai képzések közül az állam által elismert, támogatható szakképesítésekre.

A kategóriába soroláshoz, a létszámkeretek meghatározásához egész éves folyamatos információszerzés szükséges akkor is, ha a szakmaszerkezeti javaslatlattétel időponthoz kötött.

További, ügyrendje szerinti feladatait az *1. számú melléklet* tartalmazza.

Az MFKB szakmaszerkezeti munkájához megfogalmazta azokat az elveket, amelyeket a munkaerő-piaci prioritások mellett - megfontolva - figyelembe kell venni annak érdekében, hogy korrekt, érvekkel alátámasztható javaslatot továbbítson a jogalkotók számára a megyéből.

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságban a szakmaszerkezeti javaslatétel elveit, szempontjait és módszereit tartalmazó átfogó táblázatot a *2. számú melléklet* tartalmazza.

1.2. Jövőkép, átfogó célok

Jövőkép

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság azt támogatja, hogy olyan képzéseknek, szakképesítéseknek kell bekerülnie az iskolák profiljába, amelyek képesek kiszolgálni a permanensen változó gazdasági igényeket -, kibocsátásukkal hozzájárulva a versenyképesség növeléséhez. Tartósan magas a termelés és a szolgáltatás csak ott lehet, ahol felkészült, munkát végezni akaró és tudó kvalifikált munkaerő áll rendelkezésre. Komplex ismereteket alkalmazó szakemberekre van szükség minden szektorban. Olyan új szakképesítésekben kell gondolkodnia a képzéseknek, melyeknek magas fokú a kreativitás igénye, így magukban hordozzák a hozzáadott értékteremtő képességet. A jövőben javaslatainkkal úgy kívánjuk alakítani a szakképzési struktúrát, hogy a kreatív munkavégzést magukban hordozó szakmák részaránya növekedjék a szakképzésben, jelentősen erősödjön az olyan szakmákkal szemben, amelyeknél a munkavégzés betanított jellege dominál.

A jövőben természeti – gazdasági – kulturális adottságait kihasználni képes, erősödő gazdaságot vizionálunk Csongrád megyében, amelyhez a szakképzés elkötelezetten biztosítja a szükséges emberi erőforrásokat.

Átfogó célok

A jövőképünkben megfogalmazottak szerint olyan szakképzést tartunk hatékonynak,

- amely szükség esetén alkalmazkodni, igazodni és elébe menni is képes a folyamatosan megújuló gazdasági-társadalmi igényeknek,
- amely gyorsan reagál a technikai-technológiai változásokra, a gazdasági-környezet kihívásaira, és minőséget létrehozó szakembereket bocsát ki,
- amely kreativitásra, innovatív gondolkodásra, probléma-megoldásra nevel, korszerű szakmai tartalmakat közvetít,
- amelyben a szakmai oktatás és a munkavállalói létre nevelés összekapcsolódik, munkát végezni akaró és tudó emberek kerülnek a munkájukat megbecsülni akaró és képes munkaerő-piacra,
- amely alkalmassá teszi az egyént az élethosszig tartó tanulásra.

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság a szakképzési koncepciója megalkotásakor a piaci igények prioritása mellett a partnerséget szem előtt tartva

figyelembe veszi az iskolarendszerű szakképzéssel és a felnőttoktatással kapcsolatos gazdaság-társadalmi elvárásokat.

Összefoglalva:

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság olyan szakképzést tart hasznosnak a megyében, amelynek fő elemeit a képzés valamennyi szereplője a célok tekintetében el tud fogadni.

Az adott szakképző intézményt eredményesen befejező tanuló úgy tudjon boldogulni, hogy tanult szakmája révén személyes ambíciói, életcéljai találkozzanak a befogadó munkakörnyezet igényeivel, a felkészítésében szerepet játszó iskolák és pedagógusaik, a gyakorlati képzőhelyek és gyakorlati oktatóik, a leendő munkáltatók is elégedettek legyenek a szakképzés minőségével, az alkotó munka hozadékával, az értékteremtéssel.

1.3 Partnerség a szakmaszerkezeti javaslatlételben

Az MFKB munkájához, szakmaszerkezeti javaslatlételéhez komplex információs bázist, széleskörű kapcsolati rendszert tart fenn. A partnerség nyújtotta lehetőségek széleskörűek. Vállalkozások, szervezetek, hivatalok, hatóságok, állami intézmények, a szakképző iskolák és fenntartóik, önkormányzatok, munkaadói és munkavállalói szervezetek, az ebben az évben megalakuló foglalkoztatási paktumok közvetlenül és közvetett módon együttműködnek a bizottsággal.

A partnerlistát a *3. számú melléklet* tartalmazza.

A kapcsolati rendszerből az érdekeltség és az érintettség alapján az alábbi következtetések vonhatók le:

- A jövőben is meg kell tartani, illetve erősíteni valamennyi érintett partnerünkkel a már korábban kialakított kapcsolatot: ehhez rendszeres kommunikáció, az immár hagyományosnak tekinthető szakképzési fórumok, interjúk, céglátogatások, felmérések szükségesek. Az elhelyezkedési lehetőségeket kínáló gazdálkodókkal konstruktív kapcsolat fenntartása és szélesítése indokolt.
- A gazdasági kamarák: a profilkötöttségüknek megfelelően képzési igazgatóságaik révén ismerik a területükön dolgozó cégeket, a szakképzés jogszabályi, gyakorlatszervezési hátterét, a vállalkozásokhoz/szervezetekhez köthető szakképzési adatbázis rendelkezésre áll, ezeket, illetve a kamarai

szakképzési tapasztalatokat a javaslattétel készítésénél figyelembe tudja venni a Bizottság.

- A Szegedi Tudományegyetem az egészségügyi és szociális ágazathoz köthető legnagyobb gyakorlati képző, munkaerő-utánpótlásukra vonatkozó rövid- és középtávú terveiknek megfelelően fogalmazzák meg képzési igényeiket. A szakmaszerkezeti javaslattételt megelőző egyeztetések közvetítik a humán erőforrás gazdálkodásukban preferált szakképesítések körét a Bizottság számára.
- A szakképzési centrumok, szakképző iskolák: támogató szerepkör, nagy az érintettségük és a befolyásuk is. Kölcsönös az érdekeltség a partnerség építésében. Beiskolázásra, hiány-szakképesítésekre vonatkozó adataik megismerhetők.
Működési területükön ésszerű és nélkülözhetetlen is a térségi igényekhez igazodó szakmaszerkezet kialakításában való együttműködés.
- A Nemzetgazdasági Minisztériummal, a Földművelésügyi Minisztériummal, a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatallal többnyire közvetett partnerség alakítható ki, a jogszabályokon keresztül érvényesített fenntartói akarat képviselői. Lehetőséget lát azonban az MFKB a helyi szinten, de a megyében sem megoldható problémákban (pl. iskolai erőforrásigény) történő konzultációkra, támogatásra, közvetítésre.
- A Csongrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztálya: nagy az érintettségük, nagy a befolyásuk, rendszeres felméréseiken keresztül képet adnak a munkaerő-piaci folyamatokról. Felnőttképzésre vonatkozó egyeztetések zajlanak, a foglalkoztatási paktumokkal kapcsolatos információk a szakmaszerkezeti javaslattétel alapját képezik.
- A megyei és helyi önkormányzatok egy része a működési területükön gazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók megbízásából, azokat képviselve is partnerei az MFKB-nak: érdekük fűződik fiatal pályakezdeők településen tartásában, a falu/város népességmegtartásában, a település jövőjének formálásában a szakképzés eszközeivel. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program forrásokat biztosít a 2016-2020. közötti időszakban a partnerségen alapuló paktumokra, melyek célja képzési és foglalkoztatási programok megvalósításával hozzájárulni a foglalkoztatás növekedéséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez. Kölcsönösen részt veszünk igény szerint, felkérés alapján egymás rendezvényein. Véleményezzük a foglalkoztatási stratégia készítésének folyamatában a helyzetelemzést, a stratégiát és az akciótervet és igyekszünk érvényre juttatni a megyei szakképzés szereplőinek az érdekeit.
- A Pedagógiai Szakszolgálat szerepe közvetett: pályaorientációt tevőlegesen támogató tevékenységével szerepe van a szakmaválasztásban.

- A munkavállalói szervezetek (MFKB képviselőjük révén) szélesebb körben bevonhatók, információik hozzájárulhatnak a munkaerő-piaci kínálat jellemzőinek jobb megismeréséhez.

Az MFKB a jövőben is nyitott a partnerség kérdésében. Magánszemélyektől, szülőktől, a szakképzést a jövő szempontjából fontosnak tartó érdeklődőktől is munkánkba beépíthető, javaslatainkat, döntéseinket megerősítő észrevételeket várunk.

2. Helyzetelemzés

A Bizottság legfontosabb feladatának szakmaszerkezeti javaslattevési tevékenységét tekinti. Minden más – munkaterv szerinti ülései, az általa szervezett rendezvényei, a más rendezvényeken meghívottként történő részvétele, kommunikációja egyaránt a szakmaszerkezeti javaslattevést megelőző és megalapozó informálódási szakasznak tekinthető.

Következésképpen érvényesíteni kívánja a kontinuitás elvét rendszere működtetésében. A gazdaság szakképzett munkaerővel történő kiszolgálásának ez az egyik eleme. A jogszabályok változásából következő képzések tartalmát, az alap- és ráépülés szakképzések összefüggéseit következetesen figyelembe veszi. Bár a javaslattevés nem fenntartóra, hanem a megyére vonatkozik, számol a képzési kapacitások meglétével. Mérlegelésében szerepet játszik a munkaerő-piac szakképzettséggel rendelkezők iránti igénye, de nem lehet eltekinteni a gyakorlati képzőhelyek meglététől, az infrastrukturális adottságtól sem.

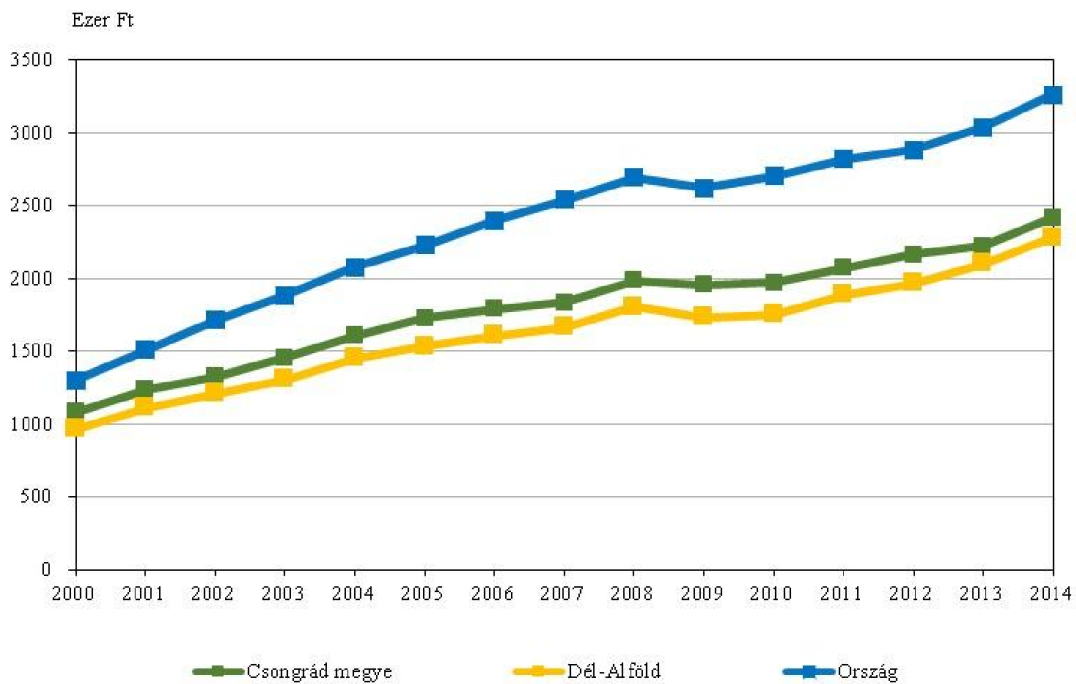
A feladat évről évre ismétlődik, a gazdaság-környezeti változások miatt teljes körűen, megalapozottan és újként kell a döntéseket meghozni. Ezért a szakképzés-fejlesztési koncepció meghatározó elemeit szükséges időről időre felülvizsgálni.

2.1 Csongrád megye általános gazdasági helyzete

Az ezredfordulóhoz képest Csongrád megye országos GDP-hez való hozzájárulásának mértéke csökkenő tendenciát mutat, a régióból való részesedése azonban 2010-ig – kisebb ingadozások mellett – enyhén növekedett, ezt követően viszont – Bács-Kiskun prosperálásának köszönhetően – egyértelmű csökkenésnek indult. A megyében 2014-ben előállított bruttó hazai termék (GDP) a régiós érték 34%-át, az országos értéknek pedig 3,1%-át jelentette.

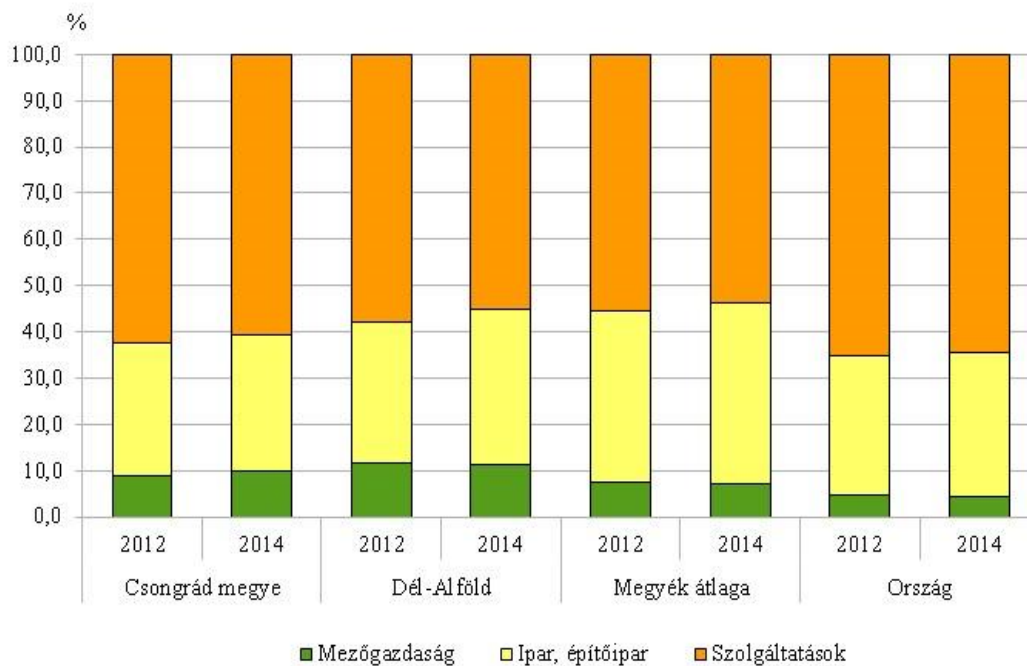
Az **egy főre jutó GDP** alapján 2014-ben Csongrád megye a megyék és a főváros rangsorában a 10. helyet foglalta el, a központi régió kivételével – Bács-Kiskun megye után – a második legkedvezőbb helyzetű megye volt a Dunától keletre. A mutató 2000-ben még 5,4 százalékponttal meghaladta a megyék átlagát, a 2014. évi adatok alapján azonban már 2,9 százalékponttal elmaradt attól. 2014-ben az egy lakosra jutó 2 416 ezer forint értékű GDP az országos átlagnak a 74%-át érte el.

Az egy főre jutó GDP alakulása

Forrás: KSH

A bruttó hozzáadott érték megoszlása gazdasági áganként

Forrás: KSH

Csongrád megyében a legnagyobb **részesedése a bruttó hozzáadott értékből** – az országoshoz hasonlóan – a szolgáltatási ágazatoknak van, ezt követi az ipar és építőipar, majd a mezőgazdaság. A mezőgazdaság súlya azonban lényegesen meghaladja az országos és a megyék átlagát is. Az ipar, építőipar részaránya az országostól valamelyest elmarad, a megyék átlagához képest viszont jelentősebb eltérés alakult ki: a szektor 2014-ben a vidéki átlagnál 10 százalékponttal kisebb súllyal bírt a bruttó hozzáadott értéken belül.

Vállalkozásszerkezet

Csongrád megyei székhellyel közel 78 ezer **gazdasági szervezetet tartanak nyilván**, melynek 92%-át **vállalkozásként regisztrálták**, amelyek között a társas vállalkozások aránya 22%, az önálló vállalkozóké pedig 78% volt. A megyében az önálló vállalkozók aránya jelentősen (2015. év végén 11 százalékponttal) meghaladta az országos átlagot a nagyszámú mezőgazdaságban regisztrált önálló vállalkozás miatt.

A megyében regisztrált 16 ezer **társas vállalkozásból** legnagyobb részarányt, 69%-ot a korlátolt felelősségű társaságok képviselik, a betéti társaság a társas vállalkozások 26%-át teszi ki. A legtöbb társas vállalkozás (99,0%) az 50 fő alatti létszám-kategóriába tartozott. 50-249 fős vállalkozásból 132, a legalább 250 főt foglalkoztatókból pedig 30 szervezetet tartottak nyilván 2015 decemberében. A legtöbb társas vállalkozást (25%) a kereskedelem területén tartották nyilván, ezen kívül még a tudományos és műszaki tevékenység (17%), az építőipar (9,6%), valamint a feldolgozóipar (8,3%) képviseltek jelentősebb részarányt.

2014-ben Csongrád megyében 25 864 vállalkozás, a regisztrált vállalkozások 34%-a (országosan 38, Dél-Alföldön 31%-a) tartozott a **működő vállalkozások**¹ közé. A működő vállalkozások 51%-a egyéni vállalkozó, 49%-a pedig társas vállalkozás volt. Az egyéni vállalkozók 48%-a főfoglalkozásúként, 41%-a mellékfoglalkozásúként, 11%-a pedig nyugdíjasként végezte tevékenységét. 2014-ben a Csongrád megyében működő vállalkozások 95%-a 10 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató mikrovállalkozás volt.

A Csongrád megyében működő vállalkozások főtevékenység alapján történő megoszlása az országos átlaghoz képest nem mutat jelentős eltérést. A régiós átlagnál azonban nagyobb súlyt képviselnek a megyében a szolgáltatási tevékenységet végző vállalkozások.

¹ Egy adott évben működő vállalkozásnak tekintünk egy vállalkozást, ha az év folyamán volt árbevétele vagy foglalkoztatottja. A működő vállalkozások köre az adott évre vonatkozó tényleges statisztikai és adóadatok alapján, mindig utólag, ezen adatok beérkezése után kerül megállapításra.

2014-ben Csongrád megyében ezer lakosra 64 működő vállalkozás jutott, amely a régió három megyéje közül legmagasabb. A megyeszékhely vállalkozássűrűsége sokkal kedvezőbb, 2014-ben Szegeden ezer lakosra 84 vállalkozás jutott, a megyei jogú városok átlagánál öttenél több.

A Csongrád megyei regisztrált vállalkozások számának gazdasági ágak szerinti alakulását 2011-2015-ben a *4. számú melléklet* tartalmazza.

Gazdaságszerkezet

Ipar

A feldolgozóipar 2015-ben 89%-kal, 2016. I. negyedévében 86 %-kal részesedett az ipari termelésből.

Két legjelentősebb ágazat:

- élelmiszeripar
- gumi-, műanyag- és építőanyagipar

A feldolgozóipar mellett a villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás ágazat az ipari termelés 11-14%-t adja.

A megyei székhelyű feldolgozóipari termelés ágazatonkénti alakulását 2011-15 között az *5. számú melléklet* tartalmazza.

Építőipar

A legalább 5 főt foglalkoztató építőipari vállalkozások székhely szerinti adatai alapján 2016. I. félévében az egy lakosra jutó 58 ezer forint építőipari termelési érték a megyék közül a legmagasabb, de ez is 3,4%-os csökkenést jelent.

Kiskereskedelmi üzletek

2011-2015 között a kiskereskedelmi üzletek száma - a 2012. évi minimális növekedést követően – 2015-re közel 10%-kal csökkent.

Turizmus

A vendégek döntő többsége (68%) belföldről érkezik. A külföldi vendégek többsége (67%) a két szomszédos országból – Szerbiából és Romániából –, valamint Németországból. A szálláshelyek 2015. évi bruttó bevétele 6841 millió forint volt, ez 20%-kal volt magasabb, mint az egy évvel korábbi. A kereskedelmi szállások férőhelyeinek száma a 2012 évi kiugrást követően 2013-2014-ben csökkent, majd 2015-ben 10 %-ot meghaladó növekedést ért el a 2011-es bázishoz képest. Érezhető, hogy a megnövekedett vendégforgalomra a szakma férőhely bővítéssel reagált.

Vendéglátás

A vendéglátóhelyek száma az elmúlt években folyamatosan csökkent, a 2015. évi szám már csak 85%-a a 2011. évi bázisnak.

Beruházás

Míg 2015-ben a fejlesztési kiadások legnagyobb hányada, 49%-a áramlott az iparba, addig 2016 I. negyedévében az ipar részesedése 33% volt. Az iparon belül 2015-ben a víz- és hulladékgazdálkodásban, valamint a feldolgozóiparban, 2016 I. negyedévében a feldolgozóiparban, valamint az energiaiparban költöttek jelentősebb összegeket beruházásokra.

Az ipar mellett 2015-ben még a közigazgatás (9,1%), valamint az oktatás (8,2%), 2016 I. negyedévében a szállítás, raktározás (28%) képviselt jelentősebb részarányt.

2.2. Demográfiai helyzet

A társadalom és a gazdaság szempontjából egyaránt meghatározó kérdés a népesség számának megyei alakulása.

Csongrád megye népességének számát, nemek és életkor szerinti összetételét a 6. számú melléklet tartalmazza.

Csökkenő népességszámmal számolni kell a jövőben is, a mellékeltben szereplő korfa bemutatja, hogy a képzésből kikerülő pályakezdők száma drasztikusan csökkenni fog a közeljövőben. A ma 24 évesekhez képest a 17 évesek száma 37 %-kal kevesebb. Csongrád megyében – az országos folyamatokhoz hasonlóan – az elmúlt években jelentősen mérséklődött a népesség természetes fogyása. Például 2016. I. félévében 1 591 gyermek született, 10 fővel, 0,6%-kal több, mint 2015 azonos időszakában. Mindeközben a halálozások száma jelentősen csökkent, a 2 641 haláleset 11,7%-kal alacsonyabb az egy évvel korábbinál.

Csongrád megye népességének alakulása, 2010-2016. január 1.							
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.
Csongrád megye (fő)	423 240	421 827	411 764	409 571	407 389	406 205	404 459
Változás %-ban (2010=100 %)	100,00%	99,67%	97,29%	96,77%	96,25%	95,98%	95,56%
Változás %-ban (előző év = 100 %)	–	99,67%	97,61%	99,47%	99,47%	99,71%	99,57%

2.3. Munkaerő-piaci kereslet-kínálat a megyében

Gazdasági aktivitás

A Központi Statisztikai Hivatal munkaerő-felmérése alapján 2015-ben Csongrád megye 15-74 éves népességének 59,2%-a – 184 ezer fő – volt **gazdaságilag aktív**, azaz foglalkoztatott vagy munkanélküli. Az országos átlagtól kissé elmaradó aktivitási aránnyal a megyék rangsorában a nyolcadik helyet foglalta el. A foglalkoztatottak száma 2010-hez képest 8,0%-kal növekedett, a munkanélkülieké, illetve a gazdaságilag nem aktív népességé azonban 12, illetve 13%-kal csökkent. Mindezek eredményeként a 2010. évhez képest a 15-74 éves népességen belüli foglalkoztatási arány 5,3 százalékponttal, 54,9%-ra emelkedett, a munkanélküliségi ráta pedig 1,5 százalékponttal, 7,3%-ra csökkent. A Dél-Alföldön számában és arányában is a legtöbb magasan képzett foglalkoztatott Csongrád megyében volt, ahol a foglalkoztatottak 27%-a egyetemet, vagy főiskolát végzett, amely az országos átlaggal csaknem azonos, a megyék közül pedig mindössze Pest megyében (28%) volt ennél jelentősebb.

A KSH adatai szerint (a 4 főnél többet foglalkoztató vállalkozások, létszámhatártól függetlenül a költségvetési szervek és a kijelölt nonprofit szervezetek székhely szerinti adatai) négy év alatt tíz százalékkal emelkedett az alkalmazottak száma a megyében.

Ennek ágazati alakulását mutatja a *7. számú melléklet* táblázata.

A munkanélkülieken belül a tartósan munka nélkül lévők (legalább egy éve munkát keresők) aránya a régión belül Csongrád megyében volt a legmagasabb (52%), ami a régiós és az országos átlagot is jelentősen (6,5 illetve 5,6 százalékponttal) meghaladta.

Az utóbbi évek kedvező foglalkoztatási folyamataihoz jelentős mértékben járult hozzá az uniós források lehívásának felpörgetése, az energiahordozók világpiaci árának csökkenése és a fontosabb uniós partnereink jó gazdasági teljesítménye.

Az elmúlt években a munkaerő-keresletet és -kínálatot a hagyományos tényezők mellett újabbak is alakították:

- A potenciális munkaerő-kínálatot jelentő 15–64 éves korosztály létszáma folyamatosan csökkent, viszont az 50-es évek első felében született nagy létszámú korosztályok végleges munkaerő-piaci kilépését fékezte a nyugdíjkorhatár emelése,

- A tankötelezettségi korhatár, összhangban az Európai Unió tagországi többségének gyakorlatával, 18 évről 16 évre változott. Az oktatásból szakképzettség nélkül és hiányos általános ismeretekkel kilépők azonban várhatóan továbbra is nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerőpiacon.
- A munka és a gyermeknevelés közötti összhang javítását célozta a gyermekgondozási ellátás ideje alatti munkavállalási korlátozások jelentős enyhítése.
- A korábbi jövedelemhez többé-kevésbé kötődő álláskeresési járadék folyósítási időtartama három hónapra csökkent, ennél még nagyobb változást jelentett az ellátórendszerben a segélyezésnek a közfoglalkoztatással történő összekapcsolása. A közfoglalkoztatás minden korábbinál magasabb szintre történő felfuttatásával olyanok is beléptek a munkaerőpiacra, akik hosszú évek óta legfeljebb alkalmilag dolgoztak, tehát a közfoglalkoztatásnak határozott kínálatnövelő szerepe volt. Országos összehasonlításban a megyében az országos átlagnak megfelelő azok száma, akik voltak már közfoglalkoztatottak. A rendszer várható változtatásának lényeges hatása lesz a munkaerőpiac egészére. A közfoglalkoztatottakra vonatkozó adatokat a *8. számú melléklet* tartalmazza. A 2016-20 között rendelkezésre álló Európai Uniói források nagyban segíthetik ezen, munkanélküliség által érintett csoportok munkaerőpiacra történő visszavezetését.
- Ausztria és Németország 2011 májusától megnyitotta munkaerőpiacát a magyar munkavállalók előtt. Ez – párosulva a válság okozta sokkal, amely elsődlegesen az iparban, építőiparban dolgozó szakképzett férfiak munkahelyi biztonságát ingatta meg – felerősítette a munkaerő-piaci migrációt. A külföldön munkát vállalók létszámának növekedése először javította az itthon maradottak elhelyezkedési esélyeit, de egyre inkább érezhető negatív hatása is. Míg korábban a munkaerő-elvándorlás jellemzően csak az egészségügyben okozott munkaerő-utánpótlási gondokat, 2015-ben már egyre több területről érkezett hasonló jelzés. Így hiány alakult ki a vendéglátóipari és kereskedelmi dolgozókból, de az ipari és építőipari cégek is komoly szakember utánpótlási gondokkal küzdenek.

Keresetek

2016 I. félévében a Csongrád megyei székhelyű legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél átlagosan 100 ezren álltak alkalmazásban, 3,5%-kal többen, mint az előző év azonos időszakában. Az alkalmazottak 60%-át foglalkoztató versenyszférát 4,7%-os létszámnövekedés jellemezte, míg a költségvetési szerveknél közel ugyanannyian dolgoztak, mint egy évvel korábban.

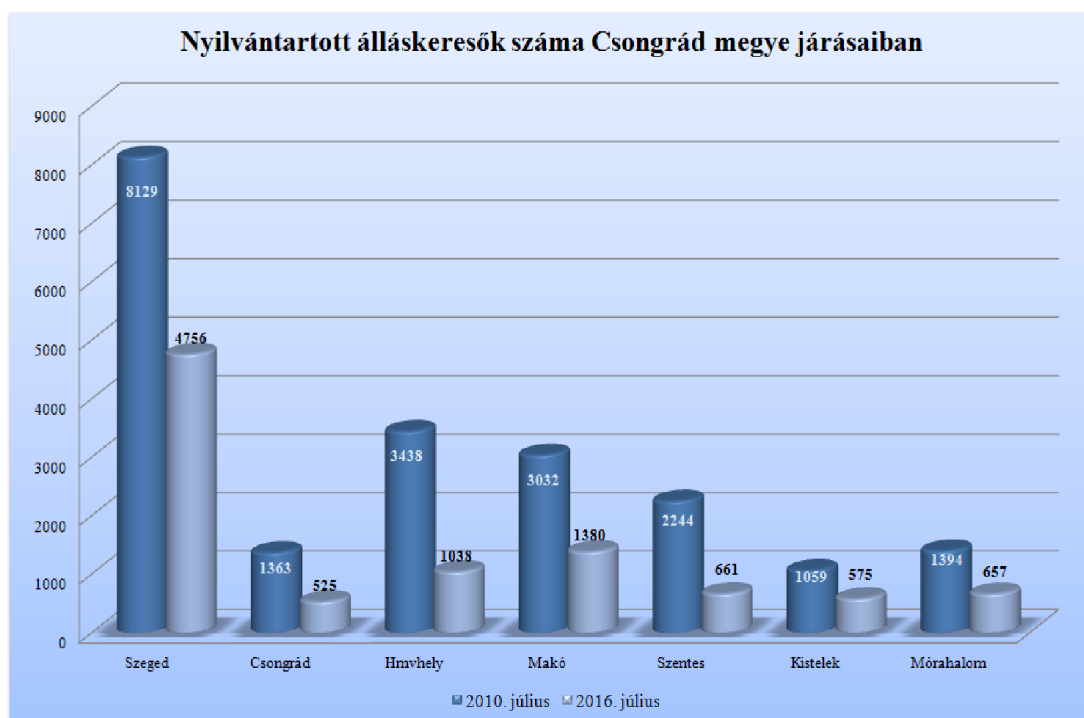
A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó keresete átlagosan 6,5%-kal 218 ezer forintra emelkedett. A növekedés ellenére a keresetek 2016 I. félévében továbbra is jelentősen, 16%-kal voltak alacsonyabbak az országos átlagnál.

Nyilvántartott álláskeresők

A Nemzetgazdasági Minisztérium adatai alapján 2016. július végén 290 ezren szerepeltek a nyilvántartásban, hat év alatt az akkori mintegy 550 ezer főhöz képest az országban 47%-kal csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma. Csongrád megyében 54%-os a visszaesés mértéke. A nyilvántartott álláskeresők számának alakulását megyék szerint a 9. számú melléklet tartalmazza.

A megyében 2016. közepén 9 595 álláskeresőt tartottak nyilván, az egy évvel korábbinál 28%-kal kevesebbet.

A járások között a legnagyobb visszaesés létszámban természetesen Szegeden történt a 2010-16 időszak között, 3 373 fővel, mely 41%-os csökkenést jelent. Szentesen és Hódmezővásárhelyen 70-71%-os, Csongrádon 61%-os, Makón és Mórahalmon 53-54%-os, Kisteleken 46%-os a csökkenés mértéke. (A megyei 54%-os).

Forrás: CSMKH

A nyilvántartott álláskeresők 11%-a volt pályakezdő, számuk 32%-kal csökkent az elmúlt egy évben. Az 1 097 pályakezdő 30%-a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezett.

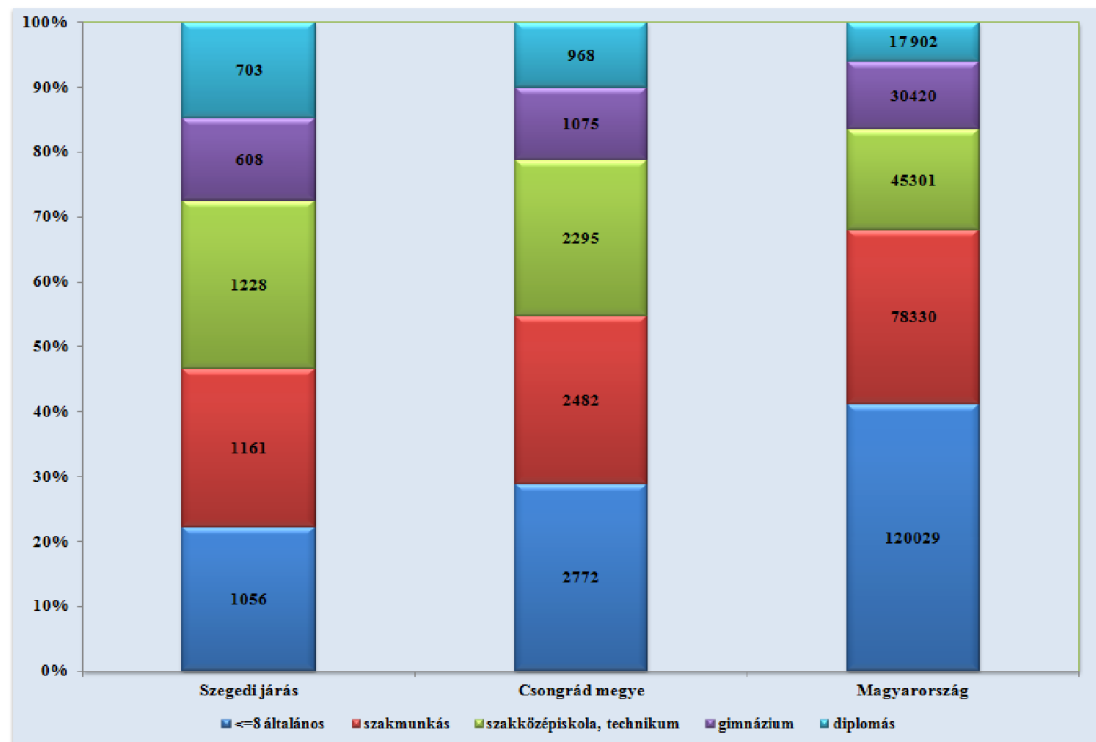
Magyarországon a nyilvántartott álláskereső 41%-a alacsony iskolai végzettségű (legfeljebb általános iskolát végzett), 27%-uk szakmunkás, 15,5%-uk szakközépiskolát, technikumot fejezett be, 10,5%-uk gimnáziumban érettségizett, 6%-uk diplomás.

Csongrád megyében 29%-os a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya, a szakmunkásoké 26%-os, a szakközépiskolából, technikumból kikerülteké 24%, a gimnáziumban érettségizettek aránya 11%, a diplomások 10%-os részarányt képviselnek.

Szegedi járásban a nyilvántartásban lévők 22%-a rendelkezik legfeljebb általános iskolai végzettséggel, 24%-uk szakmunkás, 26%-uk szakközépiskolát, technikumot fejezett be, 13%-uk gimnáziumban érettségizett, a diplomások aránya 15%-os.

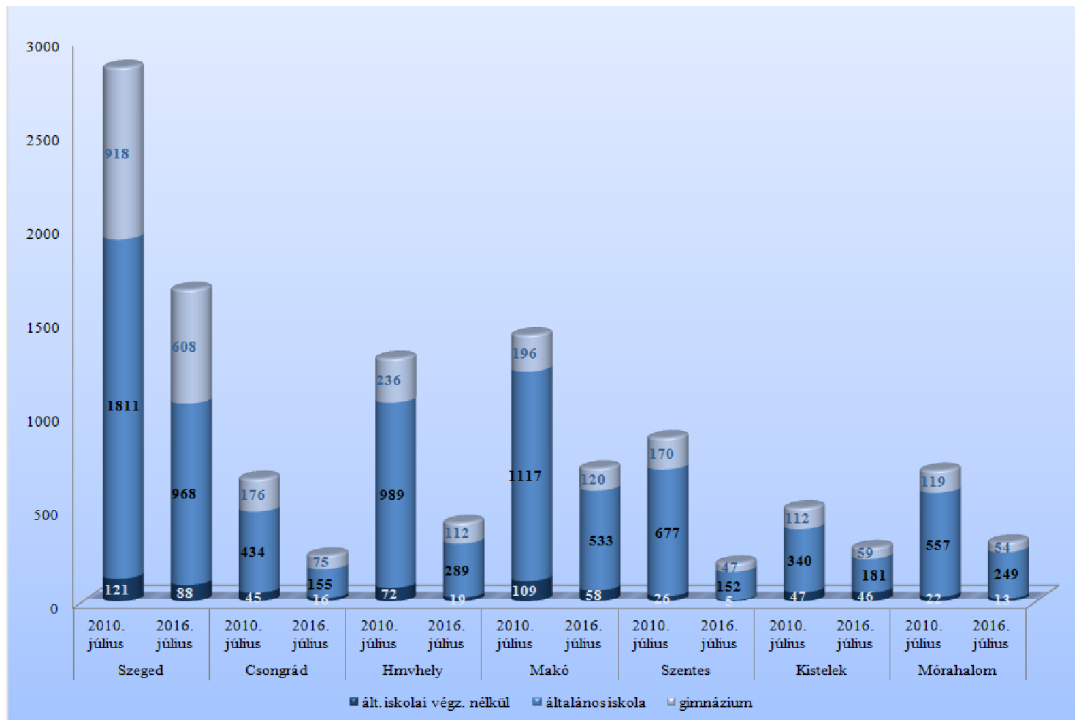
A megyében regisztrált álláskereső diplomások közel $\frac{3}{4}$ -e a szegedi járás nyilvántartásában szerepel, a megyeszékhelyen minden hetedik álláskereső felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

A nyilvántartott álláskereső száma iskolai végzettség szerint (2016. június)

Forrás: KSH

Szakképzetlenség, alacsony iskolai végzettségűek számának alakulása 2010-2016 júliusában

Forrás: CSMKH

Június végén a megyei nyilvántartásban lévő álláskeresők 54%-a legfeljebb fél éve, 15%-a pedig több mint két éve keresett munkát. Az álláskeresők között valamivel több a nő, mint a férfi, életkor szerint pedig a 20–24, illetve a 60–62 évesek voltak legtöbben. A június végi állapot szerint a megyei munkáltatók 2348 betöltetlen álláshelyet jelentettek, az egy évvel korábbinál 78%-kal többet. Egy álláshelyre átlagosan 4 álláskereső jutott, míg egy évvel azelőtt 10.

Az aktivitási, foglalkoztatottsági mutatókat, a nyilvántartott álláskeresők arányának alakulását, a nyilvántartott álláskeresők számát, arányát állománycsoportonként, a pályakezdeők számának alakulását iskolai végzettség szerint a *10-13. számú mellékletek* tartalmazzák.

Iskolarendszerből kikerülő fiatalok munkaerőpiaci helyzete

Immár tizedik alkalommal került lebonyolításra a megyében működő középfokú tanintézmények nappali tagozatáról kikerülő körében elvégzett felmérés. A Foglalkoztatási Főosztály célja a megye térségeiben, nappali tagozaton tanulmányaikat befejező diákok megszerzett képzettségének, szakirányának felmérése, illetve munkaerőpiaci helyzetének és elhelyezkedési lehetőségeinek, továbbtanulási elképzeléseinek vizsgálata volt.

A visszaérkezett kérdőívek szerint a megyében, ebben a tanévben, a középfokú tanintézményekben, nappali évfolyamon végzősök létszáma mindösszesen mintegy 5 és fél ezer fő volt.

A végzettek körében ez évben emelkedett a továbbtanulási hajlandóság, mivel a megyei összesítés alapján a teljes végzős létszám 62,3%-a (egy évvel korábban 58%-a), vagyis mintegy 3 400 fő kíván szándékai szerint továbbtanulni.

Az iskolák által küldött információk szerint a végzős létszám 22,8%-a állásajánlattal rendelkezik. Ez a megyében 1 247 főt jelent.

A vizsgálatba vont érintettek 15 százaléka, alig több mint nyolcszáz fő válhat Csongrád megyében álláskeresővé.

Iskolatípusokat tekintve, a 2015-2016-os tanévben a legtöbb fiatal gimnáziumban érettségizik (1 434-en), szakközépiskolában 1 391-en szereznek érettségi bizonyítványt, szakiskolai tanulmányukat 1 111-en fejezik be, az érettségire épülő szakképzésből közel ugyanennyien (1 086 fő) kerülnek ki, technikus végzettséghez 353 végzős juthat, 100 fő pedig speciális szakiskolában végez.

A legjobb elhelyezkedési kilátásokkal (43-45%-os hányaddal) a technikusok, az érettségit követő szakképzésből, illetve a szakiskolákból kikerülők rendelkeznek.

Szakképzettségeket tekintve elhelyezkedés szempontjából az átlagnál kedvezőbb helyzetben vannak az asztalos, karosszerialakatos, központifűtés- és gázhálózat szerelő szakmát szerzők. Létszámokat tekintve nagyságrendileg a legtöbb elhelyezkedő szakács, pincér, cukrász, hegesztő szakmákban látszik.

Az adattárház adatai szerint 2016. június végén a járások nyilvántartásában 1 097 pályakezdő álláskereső szerepelt, mely a teljes álláskereső állomány 11,4%-a.

A nyilvántartott pályakezdő álláskereső létszám az előző évhez képest közel egyharmadával (512 fővel) csökkent Csongrád megyében.

2.4 Jogszabályi változások

Lényegében a 2011-ben megalkotott, a nemzeti köznevelést és a szakképzést szabályozó jogszabályoknak a rendszeres felülvizsgálata, finomhangolása jellemző.

A gazdaságban, a társadalomban zajló felgyorsult változásoknak megfelelően felgyorsult a jogalkotás is. A szakképzésben gyakran vitákat generál a változás tempója. Az érintettek számára működésüket, finanszírozásukat, képzési aktivitásukat befolyásoló tényező a jogi környezet. A szakképzés kontrolált keretek

közötti működtetése több adminisztrációs kötelezettséggel jár, amellyel minden szakképzésbe bekapcsolódó szereplőnek számolnia kell.

Többek között a szakközépiskolai (korábban szakiskolai) tanulók gyakorlati képzésében új dimenziót jelent a tanulószervezés kötés szempontjából a kamarai garanciavállalás, ami a szakképző iskolákat 10-11. évfolyamos tanulóknál a tanműhelyi foglalkoztatás felülvizsgálatára ösztönzi. A gyakorlatszervezést érintő érzékeny kérdés, hogy újradefiniálta a jogszabály a kizárólag gyakorlati képzést folytató tanműhely fogalmát. A példák azt szemléltetik, hogy új helyzetekben kell megoldásokat találni a gyakorlati képzésben.

Az MFKB szerepe e téren közvetett: a szakképzés koordinációjában jelentős szerepet ellátó gazdasági kamarákkal együttműködve információs csatornákat épít ki, akik kamarai tanácsadói hálózatukon keresztül a változásokat kommunikálják a partnerek számára.

Az MFKB a jogszabályi változásokat, illetve azok hatását a szakképzésre a Csongrád megyei Szakképzés-fejlesztési koncepciójába beépíti, azok változását évente felülvizsgálja, és megjeleníti, kiegészíti.

A jelenleg hatályos jogszabályok listáját a *14. számú melléklet* tartalmazza.

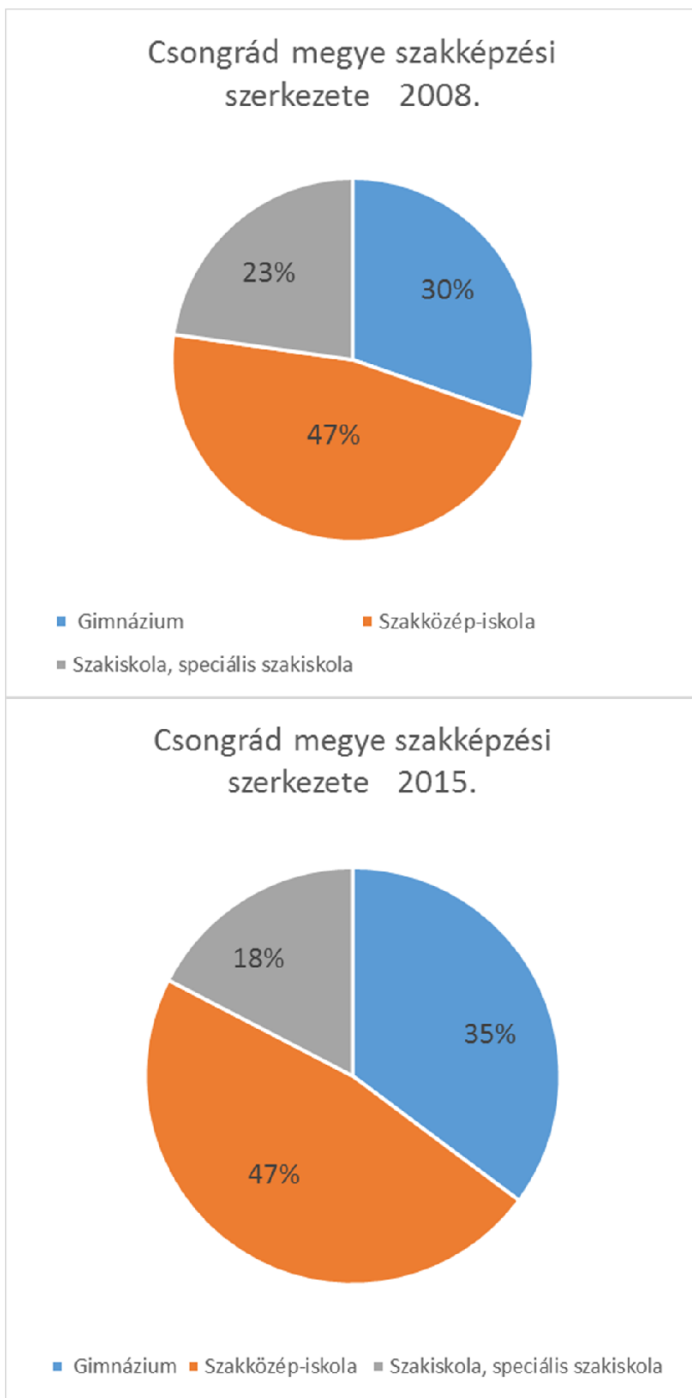
2.5. A szakképzés intézményrendszerének bemutatása

Egyrészt a demográfiai folyamatok, másrészt a közoktatási rendszerben az egyes iskolatípusok iránti tanulói/szülői döntés hatásai jelennek meg a Csongrád megyét jellemző, a tanulószám alakulását bemutató adatokban, amely a *15. számú mellékletben* található.

A demográfiai tényezők hatása kritikus méreteket öltött a megyében, 2008. és 2015. között mintegy 25 %-kal csökkent a közoktatásban tanulók száma. A csökkenés legnagyobb mértékben a szakiskolákat és speciális szakiskolákat érintette, mértéke 42,7 %. A szakképzés átalakításáról szóló kormányzati döntést követő időszakot, 2012. és 2015. éveket vizsgálva az egyes iskolatípusokban a változás ütemében jelentős különbség van. A szakiskolai létszám továbbra is évről évre növekvő ütemben csökken.

Rövidebb időszakot összehasonlítva 2014. és 2015. között 2,1 %-kal, differenciáltan csökkent a közoktatásban tanulók száma: a régi terminológia szerinti szakiskolai, speciális szakiskolai létszámban ez a csökkenés nagyon jelentős, 12,5 %-os, a gimnáziumokban csekély mértékű, 1,7 %-os. Csak a szakközépiskolában történt (a kedvezőtlen demográfiai folyamatok ellenére is) kismértékű, 1,9 %-os létszámnövekedés.

**A közoktatási rendszer képzési szerkezetének összehasonlítása
2008-2015. években, Csongrád megyében %-ban**

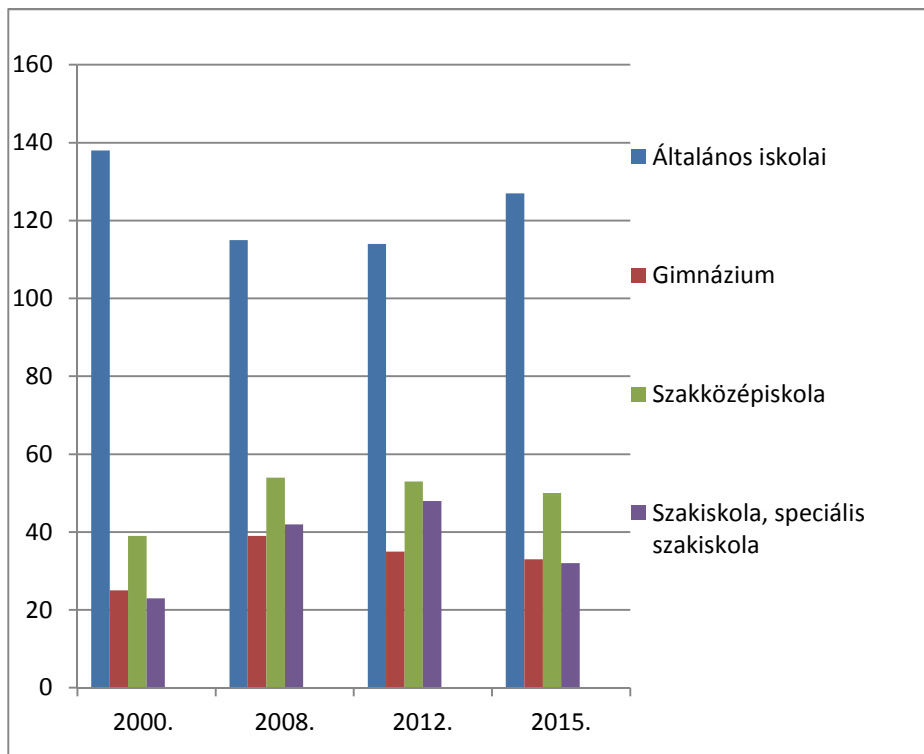

A szakiskolák létszámának évtizedes aránycsökkenése tapasztalható.

A feladat-ellátási helyeket számának alakulása összefügg az iskolaalapítás viszonylagos szabadságával. Mutatja az egyházi és nem állami fenntartók belépését az iskolarendszerű szakképzésbe, majd az állam oktatást finanszírozó politikájának, illetve a demográfiai folyamatoknak a hatását a köznevelési feladatokat ellátó iskolákra.

Forrás: KSH

A köznevelési intézmények feladat-ellátási helyeinek száma Csongrád megyében, az egyes iskolatípusokban (2000-2015.)

Forrás: NAV

A jövőre vonatkozóan prognosztizálható a tanulólétszám mérsékelt ütemű csökkenése, az ehhez illeszkedő feladat-ellátási helyek számának racionalizálása.

2015. július 1-jétől jelentős változás történt a szakképző iskolák fenntartásában és működésük körülményeiben:

- A Klebelsberg Intézményfenntartó Központtól (KLIK) a szakképző iskolák átkerültek a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) fenntartásába. Az NGM országosan 44 szakképzési centrumba szervezte intézményeit. Ezzel a fenntartóváltással a korábbi erős KLIK-es centralizációt követően a szakképző iskolák lényegében visszakapták iskolaszervezés – vezetés, részben gazdálkodás tekintetében is önállóságukat és ezzel motivációjukat is.

A szakképzési centrumok kialakításának szempontjai: a tanulói létszám, a település és intézményszerkezet, a gazdasági, földrajzi adottságok, a közlekedési lehetőségek. A szakmához jutás fontos feltétele az esélyegyenlőség biztosítása: a tanulók lakóköznyezetükben, vagy attól méltányos távolságra, vagy kollégiumi elhelyezéssel választhassanak iskolát, szakképesítést.

Csongrád megyében két szakképzési centrum alakult:

- A Szegedi Szakképzési Centrum: 10 intézményt működtet Szeged Megyei Jogú Város területén.
- A Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum működési területe kiterjedtebb, 4 járáshoz köthető: Hódmezővásárhely Megyei Jogú Városban három szakképző iskolában (és egy kollégiumban), Csongrádon és Makón egy-egy, Szentesen három szakképző iskolában folyik szakmai képzés.

Felsorolásuk a *16. számú mellékletben*.

A szakképzési centrumokban több mint 10 000 tanuló tanul szakmát 92 szakképesítésben. A felnőttoktatásban a második szakképesítés ingyenességével a korábbihoz képest teljesen új helyzet állt elő: az iskolarendszerű képzésben a beiskolázott létszám több mint 20 %-a esti tagozatra jár.

Agráriskolák

Csongrád megyében az agrárszektorhoz igazodó agrárszakképzés alakult ki. A 7 agráriskola 2013. augusztus 1. óta a Földművelésügyi Minisztérium fenntartásában működik, a jövőben, ezekben az iskolákban várhatóan csak agrár-, és élelmiszeripari szakképesítésekben tanulókat képeznek (kifutó rendszerben, a tanulók szakmai záróvizsgáját követően befejezik a profiljukba nem tartozó képzéseket). A szakképzési centrumoktól eltérően az agrár-szakképzőknek nincs megyei, a fenntartót képviselő koordináló szervezetük, valamennyien teljes önállósággal működnek.

Az FM fenntartású iskolák nevét, elérhetőségét a *17. számú melléklet* tartalmazza.

Az agrárképzőkben 14 szakképesítésre közel 2 000 főt készítenek fel nappali képzésben, az agráriumban a második szakképesítés ingyenessége ellenére sem elterjedt forma a felnőttoktatás.

Egyházi fenntartók

Csongrád megyében – bár több egyház is fenntart iskolát a köznevelésben, a szakképzésben csak jellemzően 3 van jelen mintegy 850 tanulóval (az ezekben oktattott szakképesítésekre terjed ki az MFKB javaslatlattételi kötelezettsége). Tanulósámuk aránya a megyében a szakmai képzésben viszonylag alacsony, szakképzési tevékenységük azonban működési területükön, illetve az adott szakképesítésben hagyományosan hiányt pótol.

Az egyházi fenntartású iskolák nevét, elérhetőségét a *18. számú melléklet* tartalmazza.

Alapítványok, egyéb nem állami és nem egyházi fenntartók

Szerepüket, számukat, beiskolázási lehetőségeiket az állami intézkedések gyakorlatilag a következő, 2017/2018. tanévtől jelentősen megváltoztatják. Azokban a szakképesítésekben, amelyekben az állami fenntartók rendelkeznek képzési kapacitásokkal, az állam nem finanszírozza ezen intézmények működését.

Összefoglalva: ha a köznevelési rendszer keretében zajló szakképzést vizsgáljuk a megyében, akkor az állami fenntartás keretében működő iskolarendszer túlsúlyáról beszélhetünk. Ennek az az oka, hogy Csongrád megyében több évtizedes múlttal rendelkező szakképzési intézményhálózat van. A szakképző iskoláknak többször változott ugyan a fenntartója (városi, megyei önkormányzatok, KLIK, NGM, FM), de működésük önkormányzati/központi forráshoz kötődött. A demográfiai helyzet kedvezőtlen változása miatt a nagy képzési kapacitásokkal, sokéves hagyománnyal rendelkező intézményi hálózat – úgy látszott - kihasználatlan marad. Ezen a helyzeten a második szakképesítés ingyenes megszerzésének lehetőségét biztosító iskolarendszerű felnőttoktatás, az esti képzés változtat jelentősen. Erőforrás gazdálkodási és egyéb okokból a 325/2016. október 25-ei szakmaszerkezeti kormányrendelet már csak az állami és egyházi fenntartók által működtetett iskolákban finanszírozza a támogatott és a keretszámmal korlátozottan támogatott szakképesítéseket.

A magán, alapítványi és egyéb fenntartók közoktatási piacon maradását önfinanszírozó képességük biztosíthatja vagy korlátozhatja – megyénkben összesen 1 speciális profilú iskola képzéseit (fegyverműszerész és vadászpuskaműves) leszámítva.

Az egyéb fenntartók lehetősége a támogatott szakképzési piacon maradásra az állami intézményfenntartóhoz való csatlakozással teremthető meg.

2016-ban az Országos Képzési Jegyzék változása az intézmények jelentős részét érintette. Sor került szakképesítések szétválasztására és összevonására, szakmanevék átalakítására, az egyes szakképesítések képzési idejének megválasztására, néhány esetben a gyakorló szakasz és a ráépülés egy szakképesítésként történő kezelésére.

Változott az ágazati besorolás is, jelenleg a lehetséges 38 ágazatból 34-re adott javaslatot a szakmaszerkezeti döntéshez az MFKB.

A bizottságnak a szakképzési törvény szerint nincs javaslattételi kötelezettsége a munkaerő-piaci relevanciával nem rendelkező művészeti, kulturális, kézműves, hagyományőrző, honvédelmi és rendészeti szakképesítésekre.

A szakképzés megyei intézményrendszere rendelkezik azokkal a kapacitásokkal, amelyek – folyamatos fejlesztés, korszerűsítés, technikai és módszertani változások mellett – biztosítják a szakképzésbe belépők felkészítését. Vannak olyan ágazatok/szakképesítések, amelyekbe más megyékből is beiskoláznak tanulókat (az intézmény jó hírneve, a megyehatár közelsége, a szakképesítés jellege miatt). Kevés azon szakképesítések száma, amelyekre a tanuló más megyében kaphat lehetőséget (országos, monopolhelyzetben lévő cég regionális telephely kialakítása, vagy csak szűk munkaerő-piaci igény megjelenése a megye néhány városában). A más megyében felvállalt elméleti képzésen való részvétel mellett Csongrád megyei képzőhelyen van lehetőség a gyakorlat folytatására, illetve a későbbi elhelyezkedésre.

A fentiek alapján a javaslattétel időszakában indokolt az egyes megyei MFKB-k közötti együttműködés néhány szakképesítés támogatási formájának vagy keretszámának meghatározásakor.

2016. szeptember 1-től az intézményrendszer nevében és tartalmában is változott, az összehasonlító táblázat a *19. számú mellékletben* található.

2.6 Ágazatok, szakképesítések helyzete a megye szakképzésben

A Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság azt az elvet képviseli, kommunikálja és javaslataiban is érvényesíti, hogy a munkaerő-piaci igényeket prioritásnak tekintő, de a szakmaválasztás humán szempontjait is mérlegelő szakmaszerkezetre van szükség a megyében.

A bizottság javaslattételi tevékenységével összefüggő tényezők, szakmai érvek, javaslatok:

- A hagyományos képzések szerepét - amelyek gyakorlatilag évről évre biztosítják gazdálkodók/szervezetek természetes munkaerő utánpótlását -, meg kell őrizni. A szakképesítések jelentős hányada ebbe a kategóriába sorolt. Ugyanakkor a hagyományos szakmák is tartalmazznak a gazdasági igényekhez köthető változásokat, ezért az OKJ felülvizsgálata időről-időre indokolt. Nemcsak a szakmanevék, hanem a szakmai tartalmak is változnak. A szakmai és vizsgakövetelmények, illetve a kötelező szakmai kerettantervek miatt ezért indokolt áttekinteni e szakmai dokumentumok tartalmát.
- Az MFKB minden lehetséges fórumon közvetíti azt a vállalkozók által sokszorosán megfogalmazott igényt, hogy korszerű ismeretekkel készítsenek fel az iskolák és a gyakorlati képzőhelyek a szakmai vizsgára és a munkavállalói létre.

- Az iskolarendszer a gazdasági igények megfogalmazását követően egy-egy szakképesítést csak legkorábban két éves csúszással (a szakmaszerkezeti kormányrendelet megjelenését követő tanévben) tud indítani. Újabb 3-5 év múlva kerülhet sor az adott szakképesítést szakmai záróvizsgával lezáró tanulók munkaerő-piacra történő kibocsátására.
- Megjelennek teljesen új, több szakma ismerettartalmát ötvöző szakképesítések, amelyekre minden szakképzésben résztvevő szereplőnek fel kell készülnie. Ilyenek a Bizottság által javasolt, és a szakmaszerkezeti kormányrendeletbe beemelt mechatronikai képesítések. Támogatott területként kezeljük az elektronikai, informatikai képzéseket. A szakképző iskolákban nemcsak a tanulóknak, az elméleti oktatóknak, szakoktatóknak, de a gyakorlólhelyeknek is fel kell készülni az új technológiákból.
- Napjaink kulcskérdése, hogy kiket tud bevonni a szakmaválasztók közül a szakképző iskola a képzéseire. A korszerű szakképesítések megismertetésére – ismételten hangsúlyozva - az MFKB támogatja a szakmabemutatókat, pályaválasztási rendezvényeket.
- A gazdálkodók számára a következő években a munkavállalók tömeges nyugdíjba vonulása miatt – kiemelten a „kétkezi” szakmák esetében – komoly kihívás lesz a szükséges munkaerő biztosítása. A technológiai korszerűsítés kiválthat munkahelyeket, de az azt működtetni képes, felkészült munkavállalókra akkor is szükség lesz. A gépészet és építészet szakmacsoportok mellett ma már ilyen hiányterületnek minősül a közlekedés, a faipar, élelmiszeripar.
- A technológiai váltás sürgeti az elektronikai, és az informatikai ágazatok fejlesztését az iskolarendszerben.
- Szükség van a termelési és a szolgáltatási területeken is természetes munkamegosztás és a nemek közötti arány miatt is a „lányos szakmák” támogatására.
- Változatlanul nagy az érdeklődés a „divatszakmák”, például a szépművészeti szakképesítések iránt.
- Nehéz a fogadó ipari háttér hiánya illetve speciális profilja miatt a szakközépiskolai képzésben női szabóra, eladóra, fehérnemű készítő és kötöttáru előállítóra, ruhaipari technikusra beiskolázni.
- Az egészségügyi és szociális szakképesítések iránti érdeklődést részben a későbbi elhelyezkedési lehetőségek, részben a hiány-szakképesítésekbe történő besorolás támogatja.
- A ráépülés szakképesítések nappali képzésben tanuló szerződés kötésével lehetőséggel egy adott tevékenység magasabb színvonalon való ellátását biztosítják. A foglalkoztatók szempontjából ez azt jelenti, hogy növekszik potenciális alkalmazottjainak munkavégző képessége. Indításukat a Bizottság támogatja.

- A jogszabályi változások miatt az iskolarendszerű felnőttoktatásra a Bizottságnak a jövőben külön kell javaslatot megfogalmazni a szakmaszerkezeti döntéshez. Jelentős létszámnövekedésre lehet számítani az elkövetkező időszakban ezen a területen. A második szakképesítés, de szakképzettséggel nem rendelkezők esetében az első szakma megszerzésének térítésmentes lehetőségét is biztosítja a felnőttoktatás.

Az agrárgazdaság-, az agrár-szakképesítések helyzete Csongrád megyében

Néhány adat, amely súlyánál fogva kiemeli az agrár-képzés fontosságát:

A Nemzeti Agrárkamara Csongrád Megyei Igazgatóságától érkezett információk alapján az utóbbi 5 év átlagait tekintve néhány, a szektort jellemző adattal megerősítjük az agrár-képzés szerepét a megyében.

Csongrád megye agrárgazdaságának súlyát szemléltetik az alábbiak néhány kiemelt területen:

Agrár-gazdasági terület / termék	aránya az országos adatok %-ában
mezőgazdasági terület	5,5
halastó	11
szántóterület: legjelentősebbek a gabonafélék, legjelentősebbek	6-11
zöldpaprika	52
fűszerpaprika	17
fokhagyma	75
petrezselyemgyökér	54
gyümölcs- és szőlőtermelés, legjelentősebb az őszibarack	5,5 40
sertés-, juh-, ló- és lúdállomány	5
vágósertés	8
vágóbaromfi	7

Forrás: NAK Csongrád Megyei Igazgatósága

- Az agrár-szakképesítéseknél is számolni kell a megnövekedett ágazati igényekkel. A nappalis képzések mellett megfogalmazódik a már végzett szakemberek szaktudásának folyamatos, korszerű ismeretekkel történő kiegészítése.

A pék, és a húsipari termékgyártó tananyagtartalom és felkészítés az érintettek véleménye szerint megfelel a gazdaság elvárásainak, míg az

élelmiszeripari technikus képzés nem minden esetben, mert túl általános ismereteket közvetít. Az élelmiszeripari szakképesítésekre aggasztóan kevés a jelentkező, a pályorientációs rendezvényeken történő motiválás, a cégek ez irányú marketing tevékenysége elengedhetetlen. A végzettek közül a jobb életkezdési kilátások miatt sokan választják a külföldi munkavállalást a magasabb jövedelem szerzés miatt, ezért a hazai/megyei üzemekben komoly hiánnyal kell számolni az elkövetkező években (húsipari termékgyártó, pék, tejipari szakmunkás).

- Az élelmiszeripari üzemekben a műszaki feladatok ellátásához ipari, gépészeti végzettségű szakemberek is szükségesek, az utánpótlás igényét a természetes demográfiai folyamatok (tömeges nyugdíjazás) erősítik (pl. villanyszerelő, gépbeállító szakmákban).
- Az OKJ módosításával ismét különvált az erdészeti és a vadgazdálkodási technikus képzés. Alapvetően intézmény-fenntartási kérdés, hogy az országban hol kerüljön sor erdésztechnikus szakképesítés oktatására. Döntést igényel, hogy a munkaerőpiac ellátása a megyében és regionálisan mely iskolákhoz köthető. A NAK Csongrád Megyei Igazgatóságának adatai szerint a megye nem tartozik a jelentősen erdősült megyék közé, a megye dél-nyugati részén és az árterekben nagyobb erdők találhatóak, és az erdészeti képzésnek is jelentős hagyománya van. A hagyományosan magas szakmai színvonalat képviselő iskolák erősítése kívánatos.
- Közösségi eredet jelzéssel több megyei termék rendelkezik, ezek is megerősítik az előállításukhoz szükséges szakértelem átadását a képzési rendszerben:

Az oltalom formája	Termék megnevezése
Oltalom alatt Eredet Megjelöléssel	Szegedi szalámi
	Makói vöröshagyma
	Szegedi fűszerpaprika őrlemény
Oltalom alatt álló Földrajzi Jelzéssel	Szóregi rózsatő
	Szentesi paprika

- A mezőgazdasági gépész szakma választásában nagy motiváció a családi tradíció. A családi gazdaságok és az agrár-vállalkozások (növénytermesztésben és állattenyésztésben is) számának, tőkeerejének és munkaerő-igényének a növekedésével a generációváltás, a gazdálkodás folytatása érdekében nőhet a jelentkezők száma.

2.7 A duális képzés lehetőségei Csongrád megyében

Az iskolarendszerű szakképzésben

A szakképzés átalakításának egyik leghangsúlyosabb eleme a duális képzés általánossá tétele. A tanuló komplex szakmai vizsgára való felkészítésének folyamata kétpólusú. A szakképző iskolák felkészítő tevékenysége mellett meghatározó elemmé válik és felértékelődik a külső képzőhelyhez köthető gyakorlati képzés. Jelentős feladat hárul a szakképzés tárgyi és személyi feltételeivel rendelkező, kamarai nyilvántartásba vett gazdálkodókra/szervezetekre. Gyakorlatorientáltság jellemzi a rendszer működését.

A tanulószerveződés, amelyet a tanuló köt a gazdálkodó szervezettel, rögzíti, érvényesíthetővé, számon kérhetővé teszi a felek által vállalt jogokat és kötelezettségeket.

A duális képzés megvalósítását szolgálja a kamarai garanciavállalás intézménye. Célja a gazdálkodó szervezeteknél folyó gyakorlati képzés szerepének megerősítése. Eszerint, ha a kamara garantálja a megfelelő gyakorlati képzőhelyet, a szakközépiskolai (korábban szakiskolai) képzésben a tanuló szakmai vizsgára való gyakorlati felkészítését tanulószerveződéssel gazdálkodónál kell biztosítani.

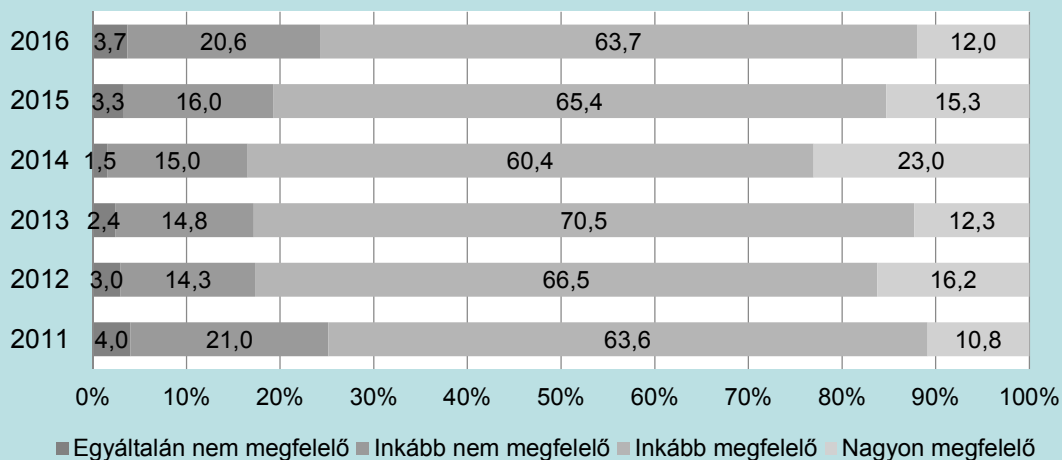
Lényegében tehát a feladatok szabályozott leosztása történik meg a szakképzés szereplői között. *(20. számú melléklet)*

Felmérések igazolják

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézete A pályakezdő szakmunkások munkaerő-piaci helyzete - 2016. mintegy 2000 főt érintő felmérésében a duális rendszerre vonatkoztatva az alábbiakat fogalmazza meg: „A végzett tanulók gyakorlati képzőhelyükkel kapcsolatban kedvező véleményeket fogalmaztak meg minden vizsgálati évben. A pályakezdők legtöbbször úgy vélik, a gyakorlati képzőhelyen sokat tanult a szakmáról remek szakemberek keze alatt, és korszerű gépekkel és berendezésekkel dolgozhatott. Sokan számoltak be arról is, hogy jól tudják használni a gyakorlati képzőhelyen megtanultakat munkájuk során is. Az eredmények azt mutatják, hogy képzőhelyükkel minden szempontból elégedettebbek azok a tanulók, akik vállalathoz (is) jártak gyakorlati képzésre, mint azok, akik csak az iskolai tanműhelybe jártak.”

A fenti intézet vizsgálta a cégek képzéssel kapcsolatos véleményét. A reprezentatív felmérés alapján a megkérdezettek három-negyede inkább megfelelőnek, illetve nagyon megfelelőnek minősíti a pályakezdők felkészültségét.

A pályakezdeők felkészültségével kapcsolatos vállalati elégedettség, százalék

Forrás: MKIK – GVI A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet és kínálat várható alakulása – 2016.

A duális képzésben jelentős feladatok hárulnak a gazdasági kamarákra:

- tanácsadói hálózatuk segítségével megkeresik a képzésbe bekapcsolható (potenciális) gazdálkodókat,
- gyakorlati képzőhelyként történő nyilvántartásba vétel céljából és működés közben is ellenőrzik a gyakorlati képzést biztosító szervezeteket,
- a jogszerű feltételek között megkötött tanulószerveződések országos nyilvántartásba veszik és ellenjegyzik, illetve részt vesznek a tanulószerveződések módosításával és megszüntetésével kapcsolatos feladatokban is,
- tanácsadási tevékenységükkel segítik a tanulószerveződésben vállalt jogok és kötelezettségek betartását,
- szintvizsgát szerveznek, amelynek a célja annak ellenőrzése, hogy a tanuló elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat,
- szervezik a mestervizsgára való felkészítést és magát a vizsgát is,
- pályaaorientációs tevékenységükkel aktív szerepet vállalnak a pályaválasztás előtt álló tanulók tájékoztatásában.

A gyakorlati képzésbe bekapcsolódó gazdálkodó szervezetek és gyakorlati képzőhelyek száma a megyében ipari-kereskedelmi és szolgáltatási területen a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, agrárszakmákban a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Csongrád Megyei Igazgatóságának nyilvántartása szerint:

A képzőhelyekre vonatkozó megyei összefoglaló adatok	CSMKIK	NAK Csongrád Megyei Igazgatósága
A gyakorlati képzéssel foglalkozó gazdálkodó szervezetek száma a megyében	804	140
A gyakorlati képzéssel foglalkozó képzőhelyek száma a megyében	1 122	160
A tanulószerezéssel képzett tanulók száma a megyében	2 462	605

Forrás: ISZIR

Az MFKB elveiben és kommunikációjában a jövőben is képviseli a szakmai képzés megfelelő technikai-technológiai környezetben való szervezését - a működő gazdaság keretei között.

A duális felsőoktatási képzésben

A törvényi előírásoknak megfelelően az MFKB közreműködik az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzés és a felsőoktatásban folyó duális képzés összhangjának megteremtésében.

A Szegedi Tudományegyetemen jelenleg is folyik duális felsőoktatási képzés 3 karon:

- a Mérnöki Karon,
- a Mezőgazdasági Karon és
- a Természettudományi és Informatikai Karon

SZTE karon	Meghirdetett szakok
Mérnöki Kar	mechatronikai mérnök BSc.
	gépészmérnök BSc.
	élelmiszermérnök BSc.
Mezőgazdasági Kar	mezőgazdasági mérnök BSc.
Természettudományi és Informatikai Kar	programtervező informatikus BSc.
	mérnökinformatikus BSc.

A megkötött hallgatói szerződések számát a *21. számú melléklet* tartalmazza.

A felsőoktatási duális képzés folytatására irányuló együttműködési megállapodások száma folyamatosan növekszik, a cégek érdeklődése a Mérnök Kar képzései iránt túllépi a megyehatárt, régiós érdeklődés tapasztalható a gazdálkodók részéről.

A képzés hatékonyságát növelő gyakorlatorientált felkészítés mind a hallgató, mind a gyakorlati felkészítésbe bekapcsolódó, kulcsszerepet játszó gazdálkodó, mind az egyetem számára előnyöket, érdekeltséget hordoz.

A vállalatok számára:

- potenciális munkaerő kinevelésének lehetősége állami és saját erőforrások biztosításával,
- a közvetlen munkába állás időtartamának, a betanulásnak a lerövidítése,
- a képzési idő alatt a hallgató bekapcsolása a technológiai folyamatokba

A hallgató számára:

- elmélet és gyakorlat összekapcsolásának lehetősége,
- motiváció, elkötelezettség, munkahelyi szocializáció, a munkába állás előkészítése,
- jövedelemszerzési lehetőség az egyetemi évek alatt (hallgatói munkaszerződéssel)

Az egyetem számára:

- a képzési színvonal visszaigazolása,
- kapcsolatok kiszélesítése, rendszeres kommunikáció, közös projektek lehetősége a vállalkozásokkal,
- együttműködés innovációban

A duális felsőoktatásba meghirdetett helyek és a ténylegesen betöltött helyek száma között ma még jelentős az eltérés. Ezért az MFKB rendezvényein (nyitott bizottsági ülés a duális felsőoktatási képzésről megyék közötti együttműködéssel), a vállalkozásokkal kialakított kommunikációjában is ösztönöz a képzésbe való bekapcsolódásra.

2.8 Alapkompetenciák, lemorzsolódás, esélyegyenlőség

A Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságnak a szakmaszerkezetre vonatkozó javaslattételéhez rálátással kell rendelkeznie a képzés feladatára, folyamatára és az tanulók és az intézményrendszer munkavállalóinak közös problémáira. A szakmát választók száma nem biztosítja a gazdaság munkaerő-igényeit. Sok tekintetben kimenetét tekintve kudarcos a szakképzés. Ennek a kérdéskörnek ma komoly szakirodalma van. A Bizottság azonban a probléma felvetését és a megoldáskeresést is gyakorlatiasan kívánja szakképzés-fejlesztési koncepciójában kezelni, ajánlani a szakképzés közvetlen szereplői mellett a szakmaválasztásra felkészítő általános iskoláknak, a családoknak is.

Alapkompetenciák

- Az egyes szakképesítések speciális ismeretanyagainak elsajátítása az alkalmasságot, illetékességet, ügyességet, tudást, készséget, ismeretet jelentő kompetenciák alapján lehetséges. A munkáltatók a technológiára épített munkahelyeikre olyan munkaerőt keresnek, akiknél a szövegértés nem jelent problémát, matematikai, logikai gondolkodás jellemzi őket, képesek a gyorsan elavuló ismereteket újjal felváltani, megfelelő tanulási formákban, az új szakmák új ismereteiben eligazodni.
- Támogató környezetre, az egyes szakképesítések értékét preferáló társadalmi háttérre van szükség. Ennek ma még nincs meg a kommunikációs feltétele. Ezért is lehetséges, hogy a kétkezi szakmák ismertsége, elismertsége viszonylag alacsony. A szemléletváltáshoz idő és tudatos, sajnos, gyors eredményekkel nem kecsegtető munkára van szükség. Az iskolák mellett a szülők, fenntartók, kamarák, vállalkozások/szervezetek közös gondolkodása, erőfeszítése hozhat eredményt a társadalmi-gazdasági problémakezelésen túl.
- A kulcskompetenciák fejlesztése elsősorban a személyiség fejlődését, a társadalmi beilleszkedést és a foglalkoztatottá válást támogatja. A szakmatanulás folyamatában mindegyikre szükség van. A technika gyors változását, az informatika szerepnövekedését szolgáló digitális kompetenciafejlesztés azonban – minden visszajelzés ezt igazolja – nem felel meg jelenleg a munkaerő-piaci igényeknek. Az elvárt tudás tervezett, szakszerű felkészítést igényel, és nem tekinti elegendőnek (pl. az informatikában) jelenleg a tanulók által használt alkalmazásokat.

Az MFKB a különböző szakképesítések szakmai tartalmainak elsajátításához javasolja a digitális kompetenciafejlesztés eszközeinek és módszereinek újragondolását.

Lemorzsolódás

Sajnálatos problémája a szakképzésnek, azon belül is a szakiskolai képzésnek, hogy a tanulók sok esetben előzetes szelekció után súlyos hiányosságokkal kerülnek be a szakiskolába. Sokszor kódolva van a lemorzsolódásuk. A tanulás kudarcélményt jelent számukra, tanulási módszerek híján évisméltéssel sem tudják pótolni hiányosságaikat. A korai iskolaelhagyás további okai is összetettek: közrejátszik a családi háttér, az igénytelenség, a motivációhiány, a rossz társaság, rendőrségi ügyek, drogok, a tankötelezettség teljesítése (16 éves kor), munkába állás a szürke vagy a feketegazdaságban. Mindezek túllépnek az iskolák, gyakorlati képzőhelyek kínálta megoldási lehetőségeken.²

² Szakiskolák, oktatás, szegénység - Egy interjú kutatás eredményei MKIK GVI Kutatási Füzetek 2016/3

Az MFKB osztja azt az általános munkaerő-piaci véleményt, hogy a szakképzésből szakmai végzettség nélkül kikerülők számára ma már nagyon kicsi az elhelyezkedési lehetőség.

Éppen ezért (bár a problémát a szakképzés szereplői ismerik), meg kell keresni azokat a lehetőségeket, amelyek megelőzhetik a lemorzsolódást, illetve a korai iskolaelhagyás után biztosítják szakmai végzettség megszerzését.

Néhány, az iskolai gyakorlatban alkalmazott, a jó gyakorlat kiszélesítését szolgáló lehetőség:

- iskolai programok, pályázatok, új, innovatív pedagógiai módszerek, a nevelő – oktató munkát közvetlenül segítő munkatársak,
- felzárkóztató évfolyamok, Szakképzési Hídprogram,
- felzárkóztató módszerek a „hagyományos” beiskolázású osztályokban is megfelelő órakerettel,
- szoros együttműködés a család, iskola, gazdálkodók/szervezetek, civil szervezetek, önkormányzatok között,
- felnőttoktatási lehetőségek további kiterjesztése iskolarendszerű képzésben, bemeneti mérés eredményei alapján a 3 éves képzési idő 2 évre csökkentése.

Esélyegyenlőség

A szakképzés teljes folyamatában érvényesítendő az egyenlő bánásmód követelménye. A szakképzési feladatellátást a hatékonyság, a szakszerűség és a magas szintű minőség, valamint az egyenlő esélyű hozzáférés elvének megfelelően kell megszervezni. Az esélyegyenlőség biztosítása állami támogatással a tanulók, a szülők, a szakképzést folytató intézmények, a gyakorlati felkészítésbe bekapcsolódó gazdálkodók/szervezetek, civil szervezetek, és a gazdasági kamarák együttműködésén alapul. Fogalmazza meg mindezeket a 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről.

Még egy hivatkozás: a szakképzés reformjának legfontosabb eleme, hogy a végzettek munkavállalási szándékuk szerint a gazdaság által igényelt területen tudjanak elhelyezkedni a tanulmányaikat lezáró szakmai vizsgát követően.

- Az MFKB értékrendjében képviseli azt az általános társadalmi célt, hogy a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók számára biztosított legyen az oktatás folyamatában és a szakmai végzettség megszerzését követően az elhelyezkedés lehetősége Csongrád megyében is. Felkészítésük és számonkérésük speciális oktatási-nevelési körülmények között zajlik, pozitív megkülönböztetésük a fizikai feltételek, az infokommunikációs eszközök biztosítását jelenti a pedagógiai folyamatokban.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók számára minden elemében ingyenességet biztosít az iskolarendszerű szakképzés. További

esélyük, hogy a második szakképesítés megszerzésére nappali tagozaton van lehetőség.

- A 2016/2017. tanévtől bevezetett Szakképzési Hídprogram azoknak a tanulóknak teremti meg a szakmaszerzés esélyét, akik az általános iskolai végzettségüket legalább 6 évfolyamon 15 éves korukig nem szerezték meg. Ebben a képzési formában két év alatt, záróvizsga letételével részszakképesítést lehet szerezni, illetve megkapják az alapfokú iskolai végzettséget igazoló tanúsítványt is.

A megyehatárokat átlépő, központi intézkedéseket igénylő programok is segítik az arra anyagi vagy és szociális okok miatt rászorulókat támogatását. Néhány, a szakképzésbe beintegrált ezek közül:

- A Halmazottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi – Szakiskolai Programja sikeres pályázat esetén biztosítja azt a pedagógiai környezetet, amelyben kompenzálhatók a kompetenciahiányból, a szociális és kulturális hiányosságokból eredő hátrányok.
- Az Útravaló Ösztöndíjprogram Út a szakmához alprogramja a hátrányos helyzetű – köztük roma/cigány – tanulók szakmához jutását segíti elő ösztöndíjjal és mentori támogatással. A megye szakképző iskolái élen járnak a jó gyakorlat megosztásában.

Az esélyegyenlőség építésében kulcskifejezés a kooperáció, együttműködés, szolidaritás. A szélesen értelmezett hátrányos helyzet felszámolásában szerepet kap a civil szféra is, ilyenek a települések önkormányzatai, kisebbségi önkormányzatai, a roma érdekvédelmi szervezetek, oktatási egyesületek, alapítványok. Mentorhálózatot működtetnek, saját helyzetük jobbá tételén munkálkodnak, iskolázottsági hiányokat pótolnak, közösség és kapcsolatépítő tevékenységet folytatnak. Csongrád megyében hagyományai és eredményei vannak a civil kezdeményezéseknek.

2.9 Hiány-szakképesítések a szakmai képzésben

A magyar szakképzési rendszerben 2012-ig a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok (RFKB) döntöttek, 2013-tól pedig a Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságok (MFKB) tesznek javaslatot a szakmai képzés szerkezetére. A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság törvényi felhatalmazásának megfelelően javaslatában a korábbi 10 illetve 12 helyett a 2016/2017. tanévtől már 25 hiány-szakképesítésre tett javaslatot, ebből a kormányrendeletben 20 szakképesítést rögzít a jogalkotó.

A 22. számú mellékletek tartalmazzák a hiány-szakképesítések listáját.

A hiány-szakképesítések helyi megfogalmazásával az MFKB közvetíti azt a munkaerőpiaci jelzést, amely az adott szakképesítés iránt megjelenik. Ez az intézményi fenntartókat saját szakmakínálatuk átalakítására ösztönzi. Az MFKB megalapozott javaslattétele, az általa javasolt hiány-szakképesítések többnyire maradéktalan beemelése a szakmaszerkezeti kormányrendeletbe a beiskolázást orientáló jellegű. A későbbi munkahelyi elhelyezkedés mellett a szakközépiskolai képzési időben, államilag támogatott képzések esetében, iskolarendszerben, nappali tagozaton a tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj lehetősége is hat a pályaválasztási döntésekre.

Mivel a kormányrendeletben rögzített 20 szakképesítésből 5 érettségihez kötött, ezért megtörtént az „ösztöndíj-rendelet” újraszabályozása. A szakgimnáziumokban szakképző évfolyamon hiány-szakképesítésben résztvevők számára is folyósítható a tanulmányi ösztöndíj.

Az MFKB által jelölt hiány-szakképesítések zömében eszközigényes képzések, ezért általánosságban elmondható, hogy az állami és egyházi fenntartású intézményekben kerül sor beiskolázásukra.

A beiskolázás során az iskolai alapidokumentumban az adott intézmény képzési profiljába tartozó szakképesítéseket az iskolák minden tanévben meghirdetik. Sajnálatos azonban, hogy a beiskolázás – főként az ipari szakmákban – nem nő a kívánt mértékben.

Cél a jövőben, hogy a beiskolázási tevékenység során a tanulók és a szülők ne csak az ösztöndíj miatt érdeklődjenek a hiány-szakképesítések iránt, hanem – már a szakma választásánál - lássák a távolabbi, elhelyezkedést támogató hatását is.

A hiány-szakképesítésekre beiskolázott tanulók számát a *23. számú melléklet* tartalmazza.

A felnőttoktatás kiterjesztésével, a második, államilag támogatott szakképesítés ingyenességének bevezetésével a hiány-szakképesítésekben tanulók száma a korábbi évekhez képest lényegesen kedvezőbben alakul. A hiány-szakképesítést választók közel 30 %-a az iskolarendszerű felnőttképzésben vesz részt. A kibocsátás növekedésével a munkaerő kínálat növekedésére lehet számítani.

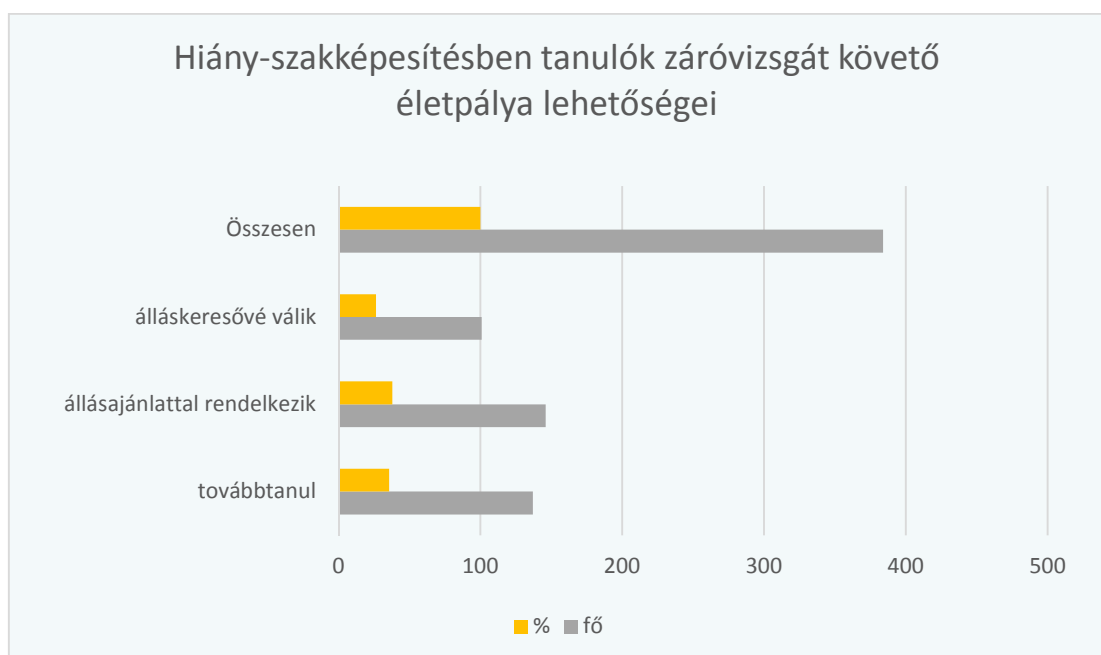
Az előző tanévhez képest összességében nőtt a hiány-szakképesítésekben tanulók száma, de az egzakt összehasonlítást korlátozza, hogy a kormányrendelet a hiány-szakképesítéseket 12-ről 20-ra emelte. Az esti képzések szerepnövekedésével (bár ott nincs ösztöndíj lehetőség) megháromszorozódott ebben a kategóriában a létszám.

A nappali tagozaton a tanulmányi ösztöndíj motiváló szerepe a hiány-szakképesítések esetében azért sem érvényesül a kívánt mértékben, mert a tanulmányi átlagok alacsonyak. Más, az iskolákban oktatott szakképesítésekkel összehasonlítva nem magasabb a hiány-szakképesítések átlaga.

A munkaerőpiacon a szakképzettséget szerzőknek - Csongrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának végzősök körében készített felmérése szerint -, valószínűsíthetően csak kevesebb, mint fele jelenik meg. Hiány-szakképesítésekéből sincs javulás a kibocsátások tekintetében. Látványos a különbség a kibocsátási adatok között a vendéglátó ágazat és a gépészet, könnyűipar, élelmiszeripar, épületgépészet, építészet, kereskedelem, faipar tekintetében. Ennek oka, egyrészt a szakmai záróvizsga sikertelensége, másrészt az iskolarendszerű képzés kínálta továbbtanulási lehetőségek. A tanuló számára 2015-től biztosított a lehetőség a második szakképesítés ingyenes megszerzésére, illetve ha 3 éves szakképzés keretében szerzett szakiskolában (mai terminológiával szakközépiskolai) szakképesítést, lehetőség kínálkozik 2 éves időtartamban érettségire felkészítő képzésbe bekapcsolódni. A továbbtanulás jobb alternatíva az álláskeresővé válásnál.

A tanulószereződéses rendszer javítja a tanulók elhelyezkedési esélyeit. A gazdálkodó szervezetnél a szakma elsajátítása mellett kellő motivációval lehetőség van a tanuló munkavállalás szempontjából meghatározó képességeinek kibontakoztatására, későbbi alkalmazására, a saját munkavállaló kinevelésére.

A CSMKH Foglalkoztatási Főosztályának felméréséből a volt, vagy jelenleg is hiány kategóriába sorolt szakképesítéseknél a szakmai záróvizsga utáni tanulói tervek az alábbiakat jelzik:

Az agrár-szakmákban a szakemberek a hiány-szakképesítések fogalmát az abba történő besorolást az ágazat sajátosságai miatt másként értelmezik. Megfogalmazódik a kérdés: szakemberek végzik-e a magyarországi erdőkben a szakmai feladatokat? Ma még a legritkébb esetben találkozunk az erdőgazdálkodásban erdészeti szakmunkásokkal. Ezen a helyzeten segítené, ha szakképesítéshez kötné jogszabály az erdőgazdálkodási feladatokat.

A kertész és a húsipari termékgyártó szakképesítéseknél - bár az MFKB javaslat alapján hiányszakma -, nem nőtt a beiskolázott létszám az ösztöndíj ellenére sem. A mobilitás hiánya miatt a helyben történő munkavállalás vonzó az agrár-szakképesítések választásánál, mert egy adott szakképesítés (erdészeti szakmunkás, kertész, mezőgazdasági gépszerelő) sokféle feladat ellátására nyújt lehetőséget a családi gazdaságokban, az agrárvállalkozásoknál is.

Összefoglalva: az MFKB döntései az összes hiány-szakképesítést tekintve a vizsgált időszakban kis mértékben befolyásolták a szakmát választókat a döntésük meghozatalában, hatottak a szakiskolai tanulói létszámára, de nem hoztak áttörést a hiány megszüntetésében. A döntések és a tényleges beiskolázási adatok összevetése arra mutat rá, hogy az MFKB javaslatán alapuló szakmaszerkezeti döntések hatása sajátosan érvényesül. Ha egy szakképesítés kikerül az ösztöndíjas szakmák köréből, az is előfordulhat, hogy a jelentkezők alacsony létszáma miatt nem sikerül arra a képzésre beiskolázni a tanulókat.

3. A jövő kihívásai

3.1 Fenntartói igények és feladatok a jövőre vonatkozóan

A technikai fejlődés diktálta változó gazdasági környezetben, változó intézményfenntartói struktúrában szükséges az intézményekben folyó szakképzések folyamatos felülvizsgálata annak érdekében, hogy a munkaerő-piaci kereslet és kínálat egyensúlytalansága csökkenthető legyen.

Ehhez szükséges a vállalkozások/szervezetek munkaerőigényének figyelembe vétele, de nem lehet eltekinteni az intézmények infrastrukturális adottságaitól és a tanulói/szülői döntésektől sem. Az érdeksérelmek minimalizálására törekedve konzultációk szükségesek a gazdálkodókon és az intézményfenntartókon kívül az önkormányzatokkal és a gazdasági kamarákkal is.

Az alacsony beiskolázási létszámok, a megye egyes járásainak eltérő munkaerő-piaci jellemzői és a különböző intézményfenntartók állami finanszírozásának változásai miatt keresni kell a szakmaszerkezetre vonatkozó kompromisszumos megoldásokat:

- Egyes szakmák 2-3 évenként történő indítása csökkenő beiskolázási lehetőségek mellett is kiszolgálhatja a gazdaság igényeit.
- Térségi bázis iskolák kialakításával racionalizálható az intézmények működtetése egy-egy szakmacsoportra, ágazatra, vagy szakképesítésre vonatkozóan.
- Javasoljuk, hogy egy településen belül működő több szakképző iskola esetében szűnjön meg a duplikáció egy-egy ágazatnál vagy szakképesítésnél.
- Törekedni kell az ágazatok egyensúlyára a térségi munkaerő-piaci igények kiszolgálása érdekében.
- A pályakezdő munkanélküliség járási adatainak ismeretében – a piacképesebb szakmák indítása indokolt.
- Az eszköz és technológiaigényes szakképesítések beruházást, fejlesztést, bővítést igényelnek. Ellátatlan területen iskolai tanműhely létesítése.
- Új ágazatok vagy szakképesítések bevezetése a képzésben a fenntartói stratégia felülvizsgálatát igényli. Az új képzések beindítását megelőzően ki kell építeni a kapcsolatot a gyakorlati háttérrel biztosító gazdálkodókkal/szervezetekkel.
- Koncentrálni kell a hiány-szakképesítésekre, itt a beiskolázandó létszám növelése különösen indokolt.
- Vannak olyan ágazatok, ahol – elsősorban a szakmai sajátosságok miatt - még nem alakult ki a gyakorlatorientált duális képzés. Megoldás lehet, hogy nemcsak a nyári összefüggő szakmai gyakorlatokra, hanem az évközi

gyakorlatokra (meghatározott kerettantervi tananyagtartalmakra) együttműködési megállapodást köt a szakképző iskola a gyakorlati képzőhellyel.

- Néhány ágazat esetében szívós (fenntartó-, szakképző iskola-, kamara) együttműködéssel, és a képzés finanszírozási lehetőségeinek kedvező változtatásával meggyőzhető a vállalkozások a képzésbe való bekapcsolódásra.
- Az érettségihez kötött szakképesítéseknél még nem előírás a kamarai garanciavállalás. A tanulószerveződéssel történő szakmatanulás ugyanakkor előnyösebb lehet a munkaerő-piaci felkészítés folyamatában az iskolai tanműhelyhez képest.
- Az agráriskolák tangazdasági gyakorlati felkészítéssel, a tanulószerveződés kötésének jogszabályi biztosításával közelítenek az iparban alkalmazott gyakorlathoz.
- Az államilag támogatott második szakképesítés ingyenességének bevezetése egy év tapasztalata alapján azt jelzi, hogy növekvő igénnyel lehet számolni az iskolarendszerű felnőttoktatásban. Fő motívum egy új, piacképes szakképesítés megszerzése, vagy egy komplexebb szakmai munkát lehetővé tevő társ-, vagy rokon szakképesítés elsajátítása. Az iskolarendszerű esti képzésben megköthető tanulószerveződések kedvezőek lehetnek tanulónak és gazdálkodónak egyaránt.
- A szakképző iskolákra jelentős feladat hárul az iskolarendszeren kívüli szakmai képzésekben is. Folyamatosan együttműködnek a Csongrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályával a regisztrált álláskeresők szakképesítéshez juttatásában. Kibocsátásukkal – ha a hallgató felkészültsége munkavállalási szándékkal párosul, javítható a térség munkaerő-piaci helyzete.
- Az egyházi fenntartású szakképző iskoláknál kialakult szakmaszerkezettel találkozunk. Viszonylag kevés szakképesítés szerepel szakmakínálatukban, létszámuk is ennek megfelelően alacsony, de a térség ellátásához elsősorban egészségügyi és szociális területeken, de más ágazatoknál (kereskedelem, turizmus, informatika) is hozzájárulnak. Tevékenységükkel kiegészül az állami fenntartású iskolák szakmai palettája, kibocsátása.
- A nem állami és nem egyházi fenntartók esetében mérlegelés tárgyát képezi az állami fenntartóhoz csatlakozás működésük fenntartása érdekében.

Valamennyi, a megyében oktatott szakképesítésre és ágazatra általánosan megfogalmazható: minőségi munka csak az oktatás tartalmi és módszertani korszerűsítésével biztosítható. A korábbi évek elmaradt beruházásai a közoktatást, ezen belül a szakképzést érintették érzékenyen. A fenntartók feladata egyértelmű: eszközt és működtetési feltételeket biztosítani a képzéshez. Az anyagi feltételek biztosítása egyben a humán erőforrásokra is kedvezően hat.

3.2 Pályaorientáció

A szakmák elsajátításához szükséges feltételek megismertetésében a jövőben az általános iskoláknak, a szakképző iskoláknak és a későbbi munkahelyet biztosító potenciális gazdálkodóknak, szervezeteknek együtt kell működnie. A pályaorientáció feladata a döntésre való (iskola-, ágazat-, szakképesítés) felkészítés. Előkészítést, szervezethez, együttműködést, sok interaktív elemet, személyes élményszerzés lehetőségének beépítését jelenti. Az együttműködők koordinált tevékenysége nélkülözhetetlen eleme a rendszernek. Nem cél a különböző szervezetek által kínált, érdeklődést nélkülöző ismétlődő tevékenység. Ugyanakkor a tanulók számára nagyon fontosak a személyesen megszerzhető élmények, amelyek nem a szülő vagy pedagógus szemüvegén keresztül mutatják be az értékalkotó tevékenységet.

A tanulók/hallgatók hibás pályaválasztása mögött számos probléma nevesíthető. Szakképzési koncepciónk probléma – célfa elemzése alkalmas arra, hogy a pályaorientációban együttműködő szervezetek feltárják, és választ adjanak a fő probléma mellett a rokon problémák megismerésére, az okok és következmények hierarchiájának meghatározására. A célfa ábrázolja a hatékony kooperáció formáit, tartalmazza, hogy a jelenlegi rendszerben, amelyben egymástól független, önállóan finanszírozott szakmailag felkészült szervezetek dolgoznak, tevékenységeiket összehangolják, ne legyenek átfedések, a komplex, teljes körű felkészítést biztosító programokban, világosan láthatóvá váljanak a célok és a hatáskörök is. (24. számú melléklet)

Sokszor hiányosnak mondható a szülők pályaválasztást támogató felkészültsége. Ennek pótlására is megoldásokat kell kínálni. Mozgósításuk a pályaválasztók korosztályi adottságai miatt sajátos módszereket igénylő feladat.

Eredményeket lehet realizálni a hagyományápolással is: a régi mesterségek felkeltik a tanulók kíváncsiságát és továbbvezetnek a jelenbe és a jövőbe is – élményszerűen, közös tevékenységként.

Az általános iskolákból szerzett információk egyértelműek: szükség van pályaorientációra, probléma van azonban ezek oktató-nevelő munkába illesztésében, a módszertani megvalósításban. Erre a tankerületeknek a támogatása szükséges. A tantestületek tájékoztatására, a pedagógusok bevonására is érdemes a jövőben figyelmet fordítani. Vannak jó gyakorlatok, amelyeket szélesebb körben terjesztve időtakarékosan be lehet építeni a mindenkori iskolai munkába (általános iskola és szakképző iskola együttműködése, környezetismerethez, technikához, vizuális kultúrához kapcsolva, vetélkedők, pályázatok, civil szervezetekkel közösen kidolgozott programok alapján). 2014-ben Csongrád megyében a CSMKIK és a Csongrád Megyei Munkaügyi Központ munkamegosztásában zajlott a „Tiéd a pálya!” pályaorientációs projekt. 23 pedagógus végzettségű szakember,

egyenként 2-4 általános iskolában - a szakmai felkészítést követően – szervezte a 7-8. osztályos tanulók pályaválasztásra való felkészítését. Koordinálták az önismereti foglalkozásokat, az iskola- és üzemlátogatásokat, a pályaválasztási börzéken való részvételt, a szülő értekezleteket. A szervezők, a résztvevők és a finanszírozók is eredményesnek minősítették a projektet, amely forráshiány miatt nem indult újra. A Bizottság álláspontja szerint a jövőben nélkülözhetetlen szerepet kell, hogy kapjon az általános iskolákban a pályorientációs (fő-, vagy részfoglalkoztatású) szakember a Nemzeti Köznevelési törvényben rögzített feladatokkal. További indoka a munkakör bevezetésének a szakképzési struktúra változása. A szakgimnázium, de a szakközépiskola sem biztosít átjárhatóságot más szakképesítés irányába a képzési idő alatt. Ez a sajátossága a rendszernek nagyon megalapozott pályaválasztási döntést igényel. Ehhez pedig a tanulónak 14 éves korában kellene – támogató és felkészült családi támogatással – megfelelő pályát választani. Az információkkal megalapozó szakasz (a döntés előkészítés) hatékonyságát egyrészt helyben, az általános iskolákban saját munkaerővel elnyújtott időtartamban és egyenesen ütemezve (5-8. osztályban, vagy még korábban) szükséges biztosítani. Emellett továbbra is kapjon szerepet a kamara pályorientációt segítő szervezett és forrással is támogatott programja együttműködő szervezetek, vállalkozások bevonásával. Támogatandó továbbá egy komplex program kidolgozása pályorientáció témakörben.

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság rendezvényein rendszeresen bemutatja a hiány-szakképesítéseket. Cél a tanulókhöz közel vinni, kézzel foghatóvá tenni az alpanyagot, az eszközt, láttatni a munka eredményét. A Pályaválasztási Börze, a Kamarai Pályaválasztási Nap, a kézművesnap, az üzemlátogatások, a Szakma Kiváló Tanulója Verseny hatékony színterei a szakmák megismertetésének. *25. számú mellékletünkben*, táblázatba foglaltuk a számokkal is alátámasztott kamarai pályorientációs tevékenységet.

A hiány-szakképesítések kiemelt helyet foglalnak el az intézményfenntartóknál és szakképző iskoláikban is a beiskolázási időszak kommunikációjában. Országos mozgósítású rendezvényük, a Szakmák Éjszakája - hagyományteremtési szándékkal - nagy tömegeket mozgató meg.

Összefoglalva:

- tervezett és tematikus együttműködések a hatékonyság növelésére,
- a sikeres pályaválasztást, pályorientációt megalapozó kompetenciák fejlődését segítő programok alkalmazása (pályázatok, jó gyakorlat megosztása),
- a nonformális, informális tanulás lehetőségeinek becsatornázása a pályorientációba,
- képességstruktúra, érdeklődés, motiváció mérésének összehangolása,

- a szakmák presztízsét növelő, szakmaismeret bővítésére irányuló programok kidolgozása, folyamatos fejlesztése a tapasztalatok birtokában.

A jó tapasztalatok felhasználásával a jövőben is kívánatos az együttműködésben rejlő előnyök kihasználása a legfontosabb partnerszervezetekkel ezen a területen: a gazdasági kamarákkal, az általános- és középiskolákkal, a Csongrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályával, a Szegedi és a Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrummal, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Szegedi és Hódmezővásárhelyi Tankerületével, a Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal.

3.3 Innováció szerepe, lehetőségei a szakmai képzésben, a technológiai változásokból következő szakképesítések bevezetésének lehetőségei

A szakképzés a minőségi kibocsátás érdekében folyamatos innovációra kényszerül. Ez egyrészt a gondolkodásmód megváltoztatását jelenti, útkeresést, amely vonatkozik a pedagógiai-módszertani eszközökre, a kapcsolattartás, a kommunikáció új módszereire, de új szakképesítésekben való gondolkodásban is. Szakképzés-fejlesztési koncepcióknak ez a része nem lezárt, a későbbiekben folyamatosan kiegészítendő.

Néhány terület:

- A közgazdasági és ügyviteli területekre történő képzéseknek magas szakmai színvonala miatt nagy hagyománya és presztízse van a megyében. Viszonylag magas a felsőoktatásba jelentkezők száma e területről (érettségit követően mintegy 40 %, OKJ-s szakképesítés megszerzése után 50 %-ot meghaladó mértékű). Jellemzője az ágazati képzéseknek az is, hogy az érettségit követően a tanulók több mint fele ottmarad iskolájában szakmatanulásra. Nagyon alacsony (legfeljebb) 10 % azon tanulók aránya, akik az érettségi után sem a felsőoktatásba, sem a szakmaszerzésbe nem kívánnak bekapcsolódni. A nemek szerinti megoszlást vizsgálva átlagosan 2/3-a a tanulóknak leány (ennek szerepét megerősíti a „lányos szakmák” iránti igény. Mind a nappali, mind az iskolarendszerű esti képzésekben nagy a népszerűsége a pénzügyi-számviteli, gazdasági informatikus, szoftverfejlesztő végzettséget adó szakképesítéseknek a tanulók körében. Elhelyezkedési esélyeik jók. A végzettek a gazdasági szférában nem elsősorban könyvelői feladatokat látnak el (arra professzionális szolgáltatók kapnak megbízást), hanem a vállalatirányítás segítőként, támogatóként, asszisztensként végzik munkájukat. Az innováció ezen a területen is megjelenik. Formálódik az igény olyan szakemberek képzésére, akik az üzleti intelligencia területén (e-business) támogathatják majd a vállalati folyamatokat. Nem informatikusok, nem közgazdászok, hanem a két szakterület ötvözött ismeretanyagát ültetik át a gyakorlatba. Erre a néhány éven belül megjelenő reális munkaerő-piaci változásra fel kell készülnie a jogalkotónak és a szakképző iskoláknak is, új,

innovatív utakat kell kialakítani képzéseikben. Az MFKB támogatja az innovációban gondolkodó szakképzést ezen a szakterületen is, a szakmai továbblépés feltételének tekinti.

- A szakgimnáziumi beiskolázás első évében még nem lehet véleményt alkotni az érettségi mellett megszerezhető OKJ-s képesítés piaci értékéről. A közgazdaság ágazatban a négy éves képzési idő alatt megszerezhető képesítés a pályázati-támogatási asszisztens. Az Európai Unió támogatások 2020-tól várható változásával máris felmerül, hogy valószínűleg piacképesebb lehetne egy általános, az „üzleti folyamatokat támogató munkatárs” szakképesítés. A közgazdasági iskolák is gyakorlatszervezésükben nyitnak a vállalkozások irányába. Kettős haszna fogalmazható meg a nyári összefüggő szakmai gyakorlatra történő kihelyezésnek: a tanuló szemléletét, gondolkodását alakítja, a tanultak gyakorlati alkalmazásának egyfajta tesztje. Másrészt visszajelzés a szakképző iskolának nevelési-oktatási tevékenységéről, az oktató, és a gyakorlatban alkalmazott szakmai tevékenységek eltéréseiről.
- A szakemberek véleménye szerint a jelenlegi OKJ-ból nagyon hiányzik a pékcukrász szakképesítés. Azzal érvelnek, hogy a kisebb települések pékségei igénylik ezt a fajta munkaerőt (mert akkor el tudják látni a cukrászati feladatokat is). A nagyobb sütőipari üzemek a komplexebb felkészültségű munkavállaló sokoldalú feladatellátását biztosítja, az ott végzettek bevonhatók a termékfejlesztésbe, az innovációba.
- Az agrár-ágazatban nehezen prognosztizálható a munkaerő-piaci kereslet, az őstermelők és a családi gazdálkodók igényei nem mindig jelennek meg az MFKB által ismert nyilvántartásokban. Itt is fontosnak tartjuk a jövőben a kreatív munkatartalmat hordozó szakképesítések részarányának növelését, különös tekintettel a mezőgazdaságban már most is alkalmazott és a jövőben még erőteljesebben alkalmazásra kerülő korszerű technikai berendezések és technológia miatt (mezőgazdasági erőgépek, számítógép vezérelt talajművelő eszközök, öntözéstechnika, GPS alapú mezőgazdasági gépek, stb.).
- Az agrárgépezés anyagi ráfordítás igénye az oktatásban is számottevően megnövekedett. A nagy értékű eszközök miatt az ágazat iskolái nehezen tudnak lépést tartani a technikai megújulással. Hasonlóan az ipari szakképesítésekhez itt is meghatározó a motiváció, az innovatív megoldások iránti igény felkeltése. Az agrárágazatba érkező, pályázatokkal támogatott értékes eszközök megismerésének az agrárgazdálkodókkal rendszeresített kapcsolat lehet a módja.
- A megyei tejipari cég régóta hangoztatott kérésére (is) bekerült az Országos Képzési Jegyzékbe a tejipari szakmunkás szakképesítéssel. A szegedi gyár szakképzett munkaerő iránti igénye miatt indokolt beindítása nappali és esti képzésben is.
- A technológiai változások egyre nagyobb kihívást jelentenek a közlekedési szakmacsoportba tartozó szakképesítések oktatásánál is. A környezetkímélő

járművek (elektromos járművek, nulla emissziós járművek) elterjedésével új szemléletű, új ismeretekkel rendelkező szakembereket várnak a javító – karbantartó vállalkozások.

- A munkaerőpiac jogos elvárása a korszerű szakmai tartalmak szerinti felkészítés az oktatás folyamatában. Ehhez szükséges a szakmai dokumentumoknak (szakmai és vizsgakövetelmények, szakképzési kerettantervek) a technikai-technológiai változásokhoz igazodó korrekciója.

3.4 Pedagógiai szakmai szolgáltatások, pályakövetési rendszer kiépítése

A 2015-ben megalakult Oktatási Hivatal Szegedi Pedagógiai Oktatási Központja (POK) Bács-Kiskun és Csongrád megyére kiterjedően a szakmai képzés eredményességét is segítő pedagógiai szakmai szolgáltatásokat nyújt. Dolgozik a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer kialakításán és működtetésén.

Igényfelmérései jelzik, hogy a különböző szakterületeken a pedagógiai munka támogatására szükség van az oktatási intézményekben a szaktanácsadói hálózat működtetésére. A szaktanácsadói hálózat működésével kapcsolatos tapasztalatok a jövőben várhatók.

A 2016. évi igényfelmérés adatai Csongrád megyében	
Tantárgygondozói szakterületen szaktanácsadást igénylő intézmények száma	278
Tantárgygondozói szakterületen az intézmények által igényelt szaktanácsadások száma	743
Tematikus szaktanácsadást igénylő intézmények száma	206
Az intézmények által igényelt tematikus szaktanácsadások száma	465

Forrás: Oktatási Hivatal Szegedi Pedagógiai Oktatási Központja

Napjainkban nincs kiépült rendszere a pályakövetésnek. A szakképző iskolák – többnyire a volt tanuló volt osztályfőnökén keresztül értesülnek egyéni szakmai karrier-utakról, de a végzettek egészére vonatkozó hiteles információ nincs.

A szakképzési törvény rögzíti

- az iskolai rendszerű képzésben részt vevő tanuló kötelezettségét, mely szerint a komplex szakmai vizsgája sikeres befejezését követő három éven belül - adatot szolgáltat a pályakövetési rendszernek az iskolában megszerzett, államilag elismert szakképesítése hasznosulásával kapcsolatban.
- Adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő a közoktatási intézmények számára.
- Rögzíti, hogy az MFKB közreműködik a pályakövetési feladatok megvalósításában.

A szakképzést finanszírozó állam érdeke, hogy mérje a rendszer működtetésének eredményességét. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal adatbázisa a pályakövetési rendszer tényleges működtetését is biztosíthatja.

A pályakövetési rendszer működtetésének részletes szabályait a későbbiekben kormányrendelet határozza meg.

Zárszó

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság szakképzés-fejlesztési koncepciójában a szakképzést befolyásoló közvetlen és közvetett társadalmi-gazdasági tényezők számbavételére törekedett. Számolt a jövő kihívásaival. A munka világának folyamatos és gyors változása miatt hosszabb időszakra szóló, a munkaerőpiaci hiányokra, problémákra gyors és kizárólagos megoldásokat nem tud kínálni. Törekszik a korrekt információszerzésre, az együttműködésre, javaslatainak megalapozott előterjesztésére.

Szükségesnek látja az elkészült szakmai anyag évenkénti felülvizsgálatát annak érdekében, hogy a mindenkori realitásokhoz lehessen szakmaszerkezeti javaslattételének megfogalmazásakor igazodni. Célnak tekinti, hogy elemzéseivel, a gyengeségek, erősségek, lehetőségek és veszélyek megfogalmazásával, (26. számú melléklet) a gazdasági folyamatok, a ható tényezők újraértékelésével a megye szakképzése révén a gazdaság versenyképessége javuljon.

A koncepció önmagában nem oldja meg a munkaerőpiac és a szakképzés problémáit. Ezen területek szereplőinek segít megalapozott döntéseik meghozatalában.

Felelős együttműködésben gondolkodunk, felelős együttműködésünket ajánljuk.

Feketű Béla: A szakképzés jelenlegi helyzetének általános jellemzői, lehetőségek, feladatok, jó gyakorlat a kibocsátás hatékonyságának fokozására a Szegedi Szakképzési Centrum Móravárosi Ipari Szakképző és Általános Iskolájában szerzett tapasztalatok alapján

Feketű Béla: RFKB-MFKB döntések, javaslatok hatása a hiány-szakképesítésekben történő beiskolázásra a Szegedi SZC Móravárosi Ipari Szakképző és Általános Iskolájában

Tóth Károly: Esélyegyenlőség biztosításának lehetőségei a tanulók pálya-és szakmaválasztási lehetőségeinek javítása érdekében; a szakképzés rendszerének fejlesztése a hátrányos helyzetben lévő tanulók munkaerő-piaci integrációjának erősítésére

Iván Zsuzsanna: Az általános iskolában zajló kompetenciafejlesztés a szakképzésbe bekapcsolódni szándékozó tanulók szakmaszerzési esélyeinek növelésére

Retkes Ákos: Tájékoztató az Oktatási Hivatal Szegedi Pedagógiai Oktatási Központ által szervezett, a szakképző intézményekben a szakképzés eredményességét is segítő pedagógiai szakmai szolgáltatásokról, a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók támogatásához kapcsolódó korai jelző- és pedagógiai támogató rendszeréről

Erdélyi Margit: A duális képzés kiterjesztése, a térségi igényekhez igazodó szakmai struktúra kialakítására irányuló törekvések a Szegedi Szakképzési Centrumban

Erdélyi Margit: Pályakezdők elhelyezkedési esélyeit javító intézkedések a munkaerőpiacon

Árva Nagy Sándorné: A duális képzés kiterjesztésére, az egyes térségi (járási) igényekhez igazodó szakmai struktúra kialakítására irányuló törekvések a Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrumban

Dr. Kristó István: Az agrárgazdaság jellemzői és az agrárvállalkozások szakképzéssel kapcsolatos igényei a jövőre vonatkozóan Csongrád megyében

Andrésiné Dr. Ambrus Ildikó: A duális képzés kiterjesztésére, az egyes térségi (járási, megyei, regionális) munkaerő-piaci igényekhez igazodó szakmai struktúra kialakítására irányuló törekvések, lehetőségek Csongrád megye agrár-szakképző iskoláiban

Dr. Tóth Éva: Pályaorientáció hatékony együttműködésben Tanulmány 2016 - Csongrád Megyei Pedagógiai Szakszolgálat továbbtanulási, pályaválasztási tanácsadási tevékenységéről

Kozsuchné Somogyi Katalin: Gazdasági helyzetkép Csongrád megyéről 2016.

Dr. Bíró István: A duális felsőoktatási képzés lehetőségei a jövő mérnökképzésében, a munkaerő-piac szakember-utánpótlásában

Csongrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály:

Foglalkoztatásra vonatkozó munkaerőpiaci adatok Csongrád megyében

Tájékoztató az iskolarendszerből kikerült fiatalok munkaerőpiaci helyzetéről Csongrád megyében – 2016.

TOP 100 kiadvány – 2015.

KSH. statisztikák a megye gazdaság- és vállalkozásszerkezetére, a beruházásokra, a demográfiai helyzetre, az álláskeresőkre vonatkozóan

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Gazdaság és Vállalkozáskutató Intézetének kutatási eredményei a gazdálkodó szervezeteknél és a végzett tanulók körében – 2015.

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság szakképzési fórumainak előadás anyagai – 2016.

MKIK-ISZIIR adatok

1. számú melléklet

A Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság ügyrendje szerinti feladatai

a/ dönt

- ügyrendjéről;
- munkatervéről, üléseiről

b/ javaslatot tesz

- a megyében folytatott iskolarendszerű képzések támogatási formájára: állami költségvetési hozzájárulásban részesíthető és a nem támogatott szakképesítésekre (a szakképzés irányaira) és keretszámaira (a beiskolázási arányaira);
- a javaslattétel kiterjed továbbá az iskolarendszeren kívüli szakmai képzések közül az állam által elismert szakképesítések közül a támogatható szakképesítésekre;
- a támogatási formára vonatkozó javaslat érinti a szakgimnáziumi ágazati képzést, az Országos Képzési Jegyzékben szereplő szakképesítések besorolását (támogatott, nem támogatott, illetve korlátozottan támogatottnál keretszám javaslat);
- a Szabóky Adolf ösztöndíjjal támogatott hiány-szakképesítésekre

d/ közreműködik

- munkaerő-piaci információk, a foglalkoztatási, foglalkoztathatósági adatok és prognózisok alapján a nemzetgazdasági igények és a szakképzés fejlesztésének összehangolásában;
- az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzés, és a felsőoktatásban folyó szakképzés összhangjának megteremtésében;
- a pályaaorientációs és a pályakövetési feladatok megvalósításában

e/ kidolgozza

- az iskolarendszerű szakképzés fejlesztésének a megyére vonatkozó, a szakképzés irányainak és a beiskolázás arányainak rövid- és középtávú tervét tartalmazó szakképzés-fejlesztési koncepcióját

f/ állást foglal

- fenntartói megkeresés esetén a szakképzést érintő fenntartói döntések megyei munkaerő-piaci kereslettel összefüggő megalapozottságáról

g/ ellátja

- a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a Bizottság munkaszervezeteként a Bizottság működtetésével, a hatáskörébe tartozó javaslatok, állásfoglalások előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat

h/ kezdeményezi

- az arra hatáskörrel rendelkező szervezetek és intézmények felé az iskolai rendszerű szakképzés és az iskolarendszeren kívüli szakképzés, valamint a közoktatásban és a felsőoktatásban folyó szakképzés összhangjának megteremtésével kapcsolatban a bizottság által indokolt változtatások megtételét

2. számú melléklet

**A szakmaszerkezeti javaslattétel elvei, szempontjai és módszerei
a Csongrád Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottságban**

Mérlegelendő szempontok / elvek / információs lehetőségek	Módszerek / eszközök / lehetőségek
a fenntartóktól az indítani kívánt szakképesítések bekérése: elvárás: a fenntartó tervezze meg racionálisan iskolái szakmasztruktúráját	<ul style="list-style-type: none"> - demográfiaileg is alátámasztható racionális létszámigény megfogalmazása, - kapcsolattartás, - fenntartói változások figyelembevétele
az MKIK GVI országos felméréseinek a munkaerő-piaci igényekre vonatkozó megállapításai	<ul style="list-style-type: none"> - megyei munkaerő-piaci felmérésekből közvetlen információ
az MFKB és a munkaszervezet kapcsolatrendszeréből származó széleskörű információk figyelembe vétele	<ul style="list-style-type: none"> - információk eljuttatása az ülések közötti időszakban az érintetteknek - kapcsolatok MFKB rendezvényeken
a gazdasági környezet változásainak követése (megyei, regionális, országos jelentések)	<ul style="list-style-type: none"> - beruházások alakulása, preferált ágazatok, mobilitási jellemzők
a Munkaügyi Központ prognózisainak rendszeres követése	<ul style="list-style-type: none"> - romló pozíciójú, keresett foglalkozások, túlképzés, pályakezdők munkaerő-piaci helyzete
a szakmai elméleti felkészítést, és a gyakorlat koordinációját biztosító intézményrendszer erőforrásainak, a szakképzési kapacitásoknak a mérlegelése	<ul style="list-style-type: none"> - biztosítja-e az iskolarendszer a vállalati igények kiszolgálását
kontinuitás a rendszerben: a döntések rövidtávon nem jelentenek megoldást a munkaerőpiac számára	<ul style="list-style-type: none"> - figyelembe venni az erőforrás gazdálkodás racionalitását: évente nem lehet / nem ésszerű változtatni a szakképesítések indításán (fenntartói egyeztetést igényel) - a hiány-szakképesítések vizsgálata
az MFKB Roadshow-n elhangzott szakmai észrevételek, információk irány-arányt befolyásoló vélemények mérlegelése	<ul style="list-style-type: none"> - tapasztalatcsere lehetősége, javaslatok hasznosítása
a ráépülések figyelembe vétele	<ul style="list-style-type: none"> - önálló OKJ-számmal szereplő szakképesítések, amelyek nem számítanak második szakképesítésnek
iskolarendszerben az esti és levező tagozaton tanulók beiskolázási arányának várható növekedése, összhangban a szakmai irányítás törekvéseivel	<ul style="list-style-type: none"> - a felnőttoktatás önálló javaslattételt igényel
tanulói, szülői igények átgondolt kezelése	<ul style="list-style-type: none"> - különös tekintettel a „divatszakmákra”, ahol állandó igény prognosztizálható
folyamatos és jellemzően állandó igényű szakképesítések figyelembe vétele	<ul style="list-style-type: none"> - képzési kapacitás fenntartása különösen gyakorlatigényes szakképesítések esetén
a költségvetési támogatásra nem jogosult szakképesítések számbavétele	<ul style="list-style-type: none"> - óvatos, megfontolt javaslattétel - felmérni, hogy hol van lehetőség a régióban/országon belül a szakképesítés megszerzésére

Mérlegelendő szempontok / elvek / információs lehetőségek	Módszerek / eszközök / lehetőségek
a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Képzési Alaprész terhére kiírt decentralizált keretből a gyakorlati képzést folytató, támogatást nyert cég vállalt fenntartási kötelezettségének teljesíthetősége (5 év)	- nyertes pályázatok listája
reagálás konkrét, a vállalati szférából érkező észrevételekre, javaslatokra, kérésekre	- szakképesítések iránti igény főként a nagyfoglalkoztatók esetében
javaslattétel a szakközépiskolai ágazatokra: új ágazatok megjelenése	- néhány ágazatban regionális/országos lehet a megyei beiskolázás
azokban az ágazatokban és szakképesítésekben, ahol nem írható le egyértelmű gazdasági prognózis, ne kerüljön sor leépítésekre	- képzési kapacitás, infrastruktúra figyelembe vétele

3. számú melléklet

Partnerlista, érdekeltségi táblázat

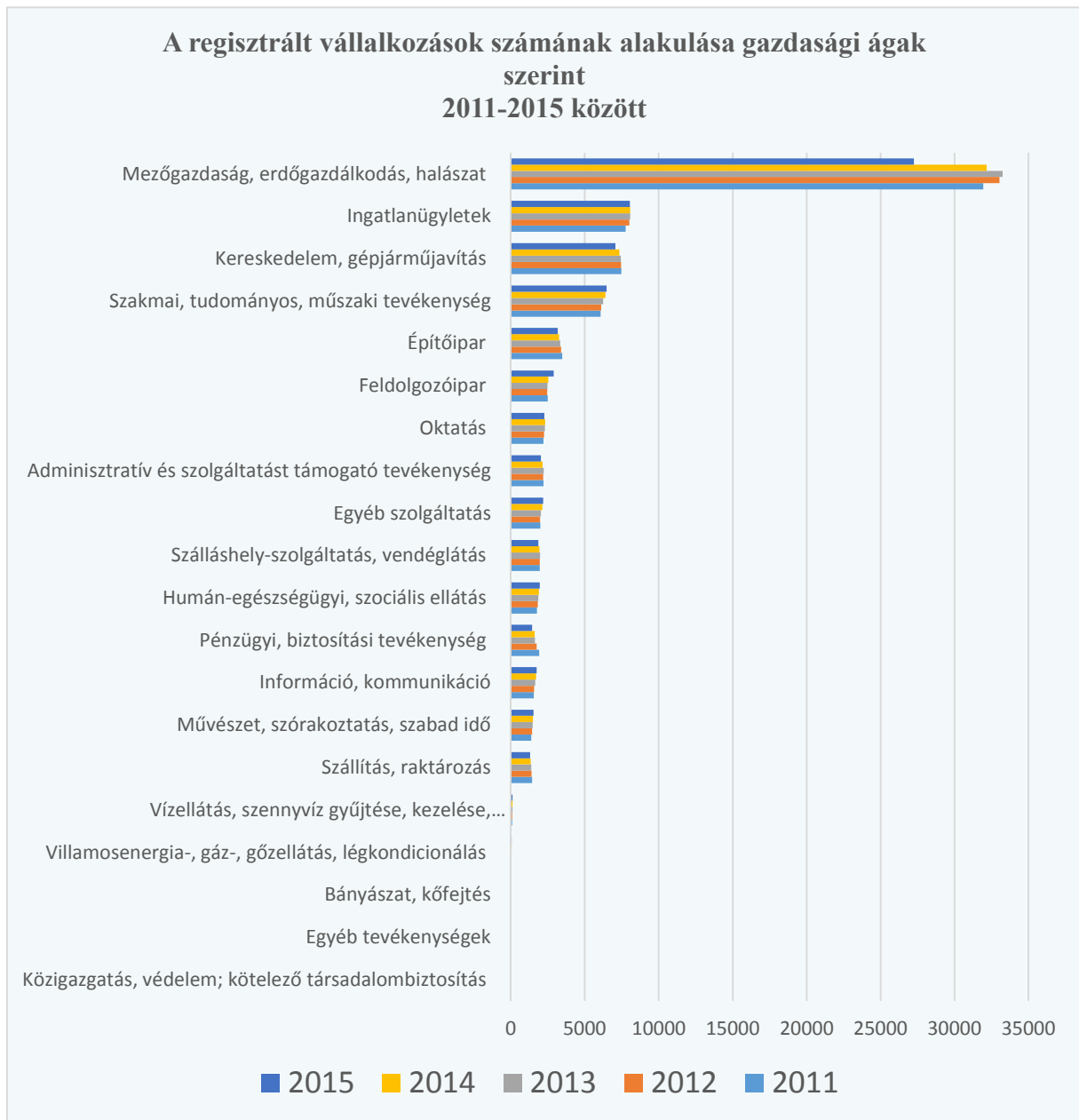
	Érintettek	Érdekeltség, felhatalmazás, befolyás	Érintettség	Hatás a szervezet működésére	A befolyás mértéke	Mit várunk el, mit teszünk ennek érdekében?
	Ki? Mi?	Miben?	Mennyit adunk neki?	Hogyan viszonyul hozzánk?	Mennyit kapunk tőle?	Hogyan formáljuk?
1.	gazdálkodók, szervezetek	saját szervezetre vonatkozó munkaerő-piaci helyzet megismertetése	információ a szakképzésről (iskolarendszer sajátosságai, változásai, jogszabályi kööttségek)	töbnyire elfogadó; személyes és pozitív kapcsolatok függvénye	HR észrevételek, gyakorlati tapasztalatok, javaslatok, részvétel felmérésben	szakképzést érintő kérdésekben partneri együttműködés, tanácsadás
2.	gazdasági kamarák	CSMKIK: MFKB elnök, közvetlen felelőssége; működési feltételek biztosítása; ágazatok képviselte, NAK Csongrád Megyei Igazgatósága: bizottsági tagság, agrárszféra képviselte	tervszerű és szakszerű bizottsági munka	együttműködés, konzultáció, közös rendezvények	az egyes nemzetgazdasági ágakra, a megyére vonatkozó információk, ágazatuk képviselte	együttműködés, viszontjelzések az érintettektől, a gazdálkodók mozgósítása, információs csatornák működtetése
3.	SZTE mint kiemelt nagyfoglalkoztató az egészségügyben	munkaerő-hiányának megszüntetése minden területen a középfokú szakképzésben	a duális képzésbe bekapcsolódás támogatása	együttműködő, támogató	a szakképzés értékelése; szakmaszerkezeti javaslattétel segítése	felmérések tapasztalatainak megosztása, közvetítés a változásokkal kapcsolatban
4.	felsőoktatási intézmény, a duális felsőoktatásba bekapcsolódó cégek	a duális felsőoktatási képzés kiterjesztése	a gyakorlati háttérrel biztosító vállalkozások mozgósítása, a bekapcsolódás feltételeinek megismertetése a cégekkel	számít a cégekkel kialakított kapcsolat, tapasztalat miatt a támogatásunkra	kamarai együttműködésen keresztül érvényesíthető tapasztalatok	felmérés, visszajelzés a duális felsőoktatási képzés vállalati tapasztalatairól, javaslatok

	Érintettek	Érdekeltség, felhatalmazás, befolyás	Érintettség	Hatás a szervezet működésére	A befolyás mértéke	Mit várunk el, mit teszünk ennek érdekében?
	Ki? Mi?	Miben?	Mennyit adunk neki?	Hogyan viszonyul hozzánk?	Mennyit kapunk tőle?	Hogyan formáljuk?
5.	szakképzési centrumok, szakképző iskolák	a Bizottság tanácskozási jogú delegáltjai, beiskolázási tervek koordinációja intézményeiben	munkaerő-piaci, GVI-s elemzések, vállalati visszajelzések megosztása	együttműködés, konzultáció, közös rendezvények, Roadshow	működési területre vonatkozó fejlesztési tervek, fenntartói tervek, eredmények	intézményi célok és munkaerő-piaci célok összehangolása a szakmaszerkezet kialakításánál a duális képzés kiterjesztésére, egyeztetések
6.	Nemzetgazdasági Minisztérium, Földművelésügyi Minisztérium, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal	a szakképzés irányítása, felelősség a szakképesítéskért, szakképzési dokumentumok megjelentetése (szakmai és vizsgakövetelmények, szakképzési kerettantervek)	szakmaszerkezeti javaslatok kormányrendelethez, kérés térségi szakképzési probléma megoldásának támogatásához	feladatok, határidők, szakmaszerkezeti kormányrendelet bizottsági javaslat alapján	szakképzés-fejlesztési irányok, a szakmasztruktúra kialakításával összefüggő feladatok	jogszabályi változásokra vonatkozó javaslatok MKIK-n keresztül intézményfenntartási problémák megoldásának térségi előnyei
7.	Csongrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály	bizottsági tagság megyei munkaerő-piaci információk	felnőttképzésre vonatkozó javaslattétel, információk az iskolarendszerű szakképzésekről	együttműködő, támogató, segítő	pályázatok, paktumok lehetőségeinek megismertetése	az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli képzések összehangolása
8.	Klik, általános iskolák	pályaorientáció fenntartói támogatása	pályakép formálása a tanulóknál (törekvés a jelenleg torz beiskolázási szerkezet megváltoztatására)	támogató, szervezést segítő, mozgósító	az új intézmény fenntartási struktúrában keresni az együttműködés lehetőségeit	hangsúlyt kap a koordinált pályaorientáció

	Érintettek	Érdekeltség, felhatalmazás, befolyás	Érintettség	Hatás a szervezet működésére	A befolyás mértéke	Mit várunk el, mit teszünk ennek érdekében?
	Ki? Mi?	Miben?	Mennyit adunk neki?	Hogyan viszonyul hozzánk?	Mennyit kapunk tőle?	Hogyan formáljuk?
9.	Pedagógiai Szakszolgálat	pályaorientációs egyéni és csoportos tanácsadás	információ a tanácsadók részére is az egyes szakképesítésekről	együttműködő, a pályaorientáción keresztül közvetett	javaslat, szakértői anyagok szakképzési koncepcióhoz	a szakképzési környezetből, az egyes szakmákról, hiányokról történő tájékoztatás
10.	önkormányzatok	működési területükön várható beruházások, a helyi munkaerőpiac kiszolgálása	befektetők igényeihez igazodó szakképzésekre történő javaslattevél	partnerség (példa együttműködési megállapodás kötésére)	a működési területükön tervezett beruházások, azok munkaerőigényeinek jelzése	munkaerő-piaci információk közvetítése, vállalati visszajelzések továbbítása
11.	munkaadói szervezetek	bizottsági tagság, a képviselt szakszervezet	munkaerő-piaci információk	igény a kapcsolatok kiszélesítésére	többéves bizottsági tagsági tapasztalatok érvényesítése	információk pontosítása a szakképzés gyakorlati feladatairól
12.	munkavállalói érdekképviselő	bizottsági tagság, a képzési rendszer működésének ismerete	a szakképzés speciális összefüggései a munkaerőpiac kínálat oldalán	támogató, javaslatokat megfogalmazó, gyakorlatias gondolkodásmód	tájékoztatás a képviselt szervezeti igényekről	reális alapokra helyezett szakképzési lehetőségek
13.	foglalkoztatási paktumok	kamarai együttműködés a paktumszervezetekkel, közvetett információ	MFKB birtokában lévő információk kamarán keresztül, szakképzési koncepció	számít a Bizottság birtokában lévő információkra, a kamarai háttérre	véleménykérés, egyeztetések	a szakképzés működésének megismertetése szükséges, háttér információval látjuk el a paktumokat

Forrás: Dr. Fenyvesi Éva: Stakeholder analízis

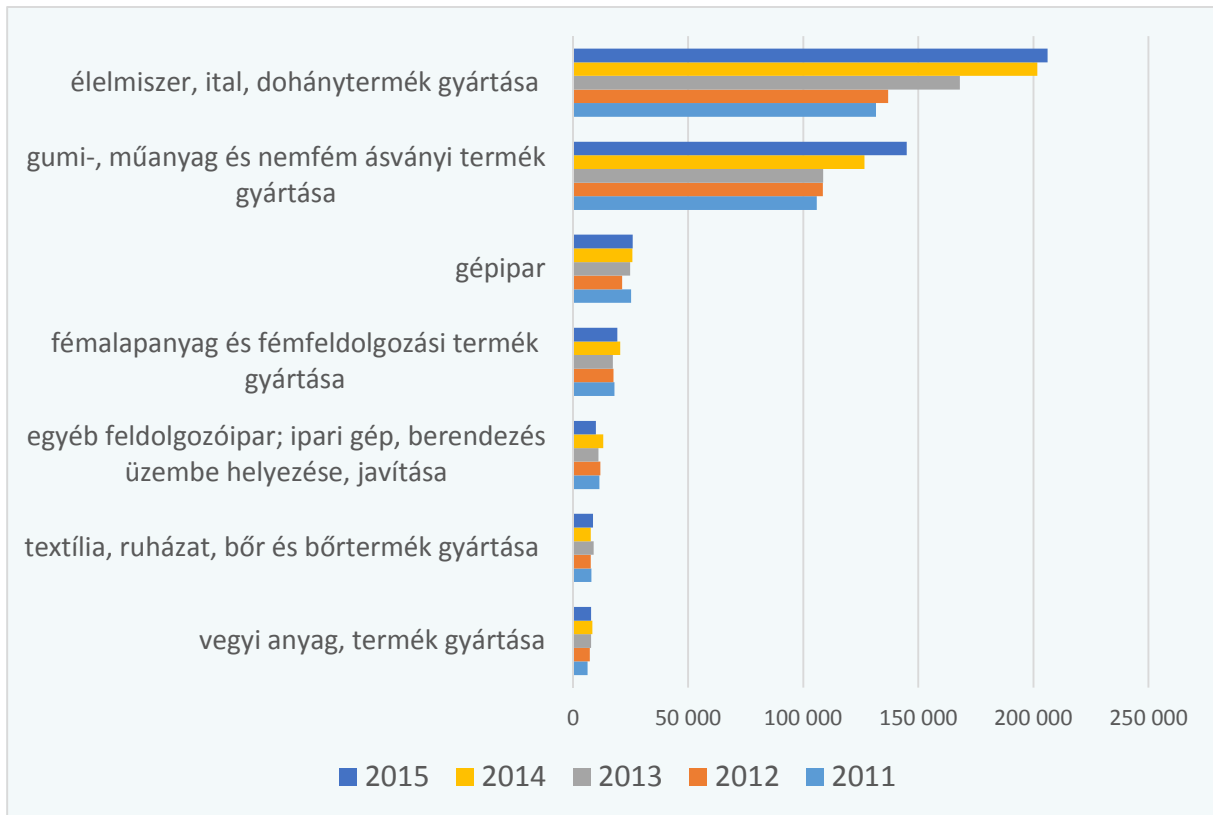
4. számú melléklet

Forrás: KSH

5. számú melléklet

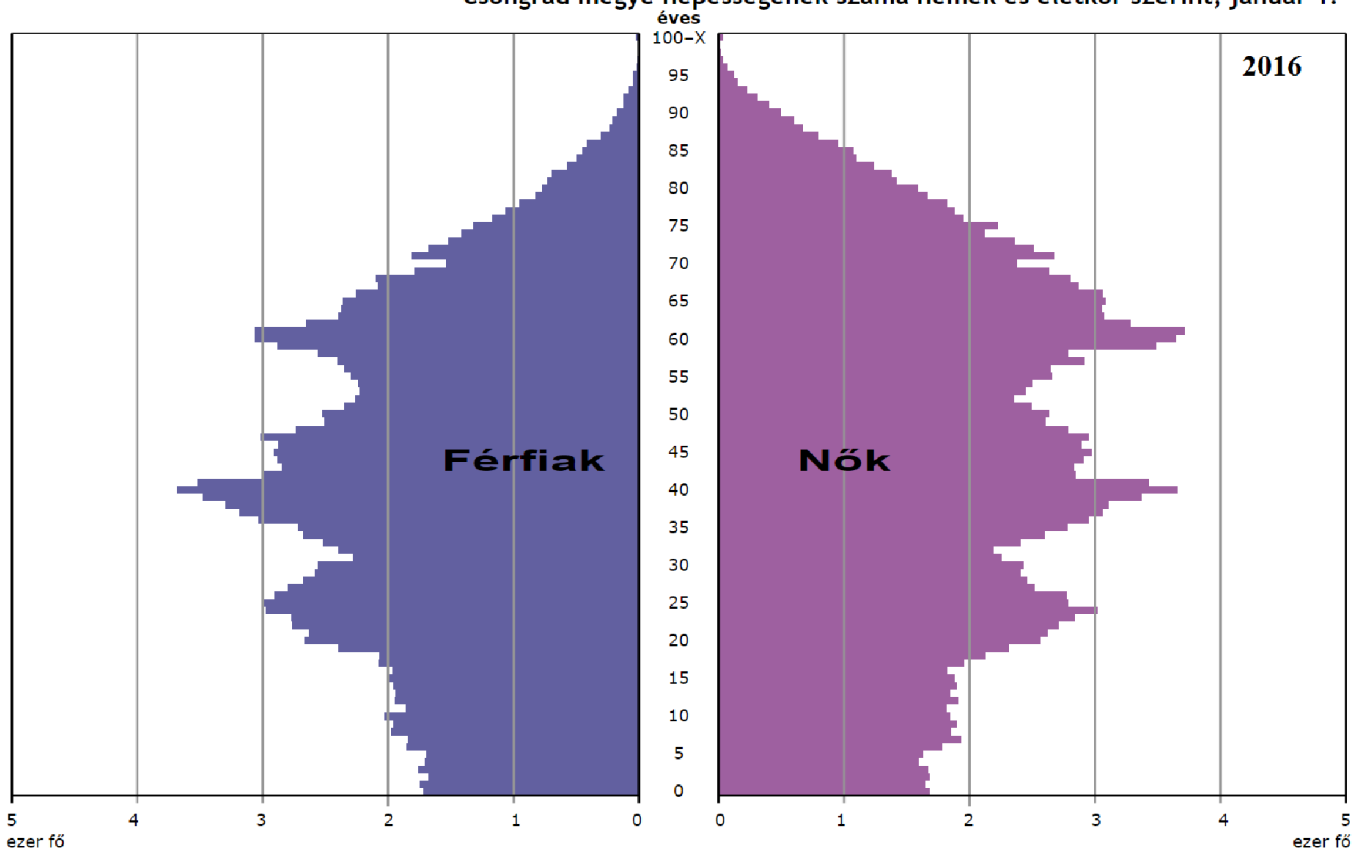
Megyei székhelyű feldolgozóipari termelés ágazonkénti alakulása 2011-2015 között

Forrás: KSH

6. számú melléklet

Csongrád megye népességének száma nemek és életkor szerint, január 1.

Forrás: KSH

7. számú melléklet

Az alkalmazásban állók száma gazdasági ág szerint		2016.I.negyedév	2012.I.negyedév	változás	
Gazdasági ág		fő		fő	%
A	Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	4 654	4 404	250	106%
B	Bányászat, kőfejtés	23	97	-74	24%
C	Feldolgozóipar	23 451	21 436	2 015	109%
D	Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	1 472	1 794	-322	82%
B+C+D	Ipar, víz- és hulladékgazdálkodás nélkül	24 946	23 327	1 619	107%
E	Vzellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmntesítés	1 786	1 810	-24	99%
B+C+D+E	Ipar	26 732	25 137	1 595	106%
F	Építőipar	3 907	4 278	-371	91%
G	Kereskedelem, gépjárműjavítás	10 762	9 653	1 109	111%
H	Szállítás, raktározás	3 029	4 039	-1 010	75%
I	Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	2 778	2 968	-190	94%
J	Információ, kommunikáció	1 267	960	307	132%
K	Pénzügyi, biztosítási tevékenység	745	1 093	-348	68%
L	Ingatlanügyletek	1 407	973	434	145%
M	Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	2 511	2 192	319	115%
N	Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2 904	1 969	935	147%
O	Közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás	8 513	7 552	961	113%
P	Oktatás	16 364	15 922	442	103%
Q	Humán-egészségügyi, szociális ellátás	11 212	7 112	4 100	158%
R	Művészet, szórakoztatás, szabad idő	1 487	1 455	32	102%
S	Egyéb szolgáltatás	466	399	67	117%
A-S	Összesen	98 739	90 106	8 633	110%
	Ebből:				
	versenyszféra	59 531	56 222	3 309	106%
	költségvetési sféra	34 527	30 785	3 742	112%

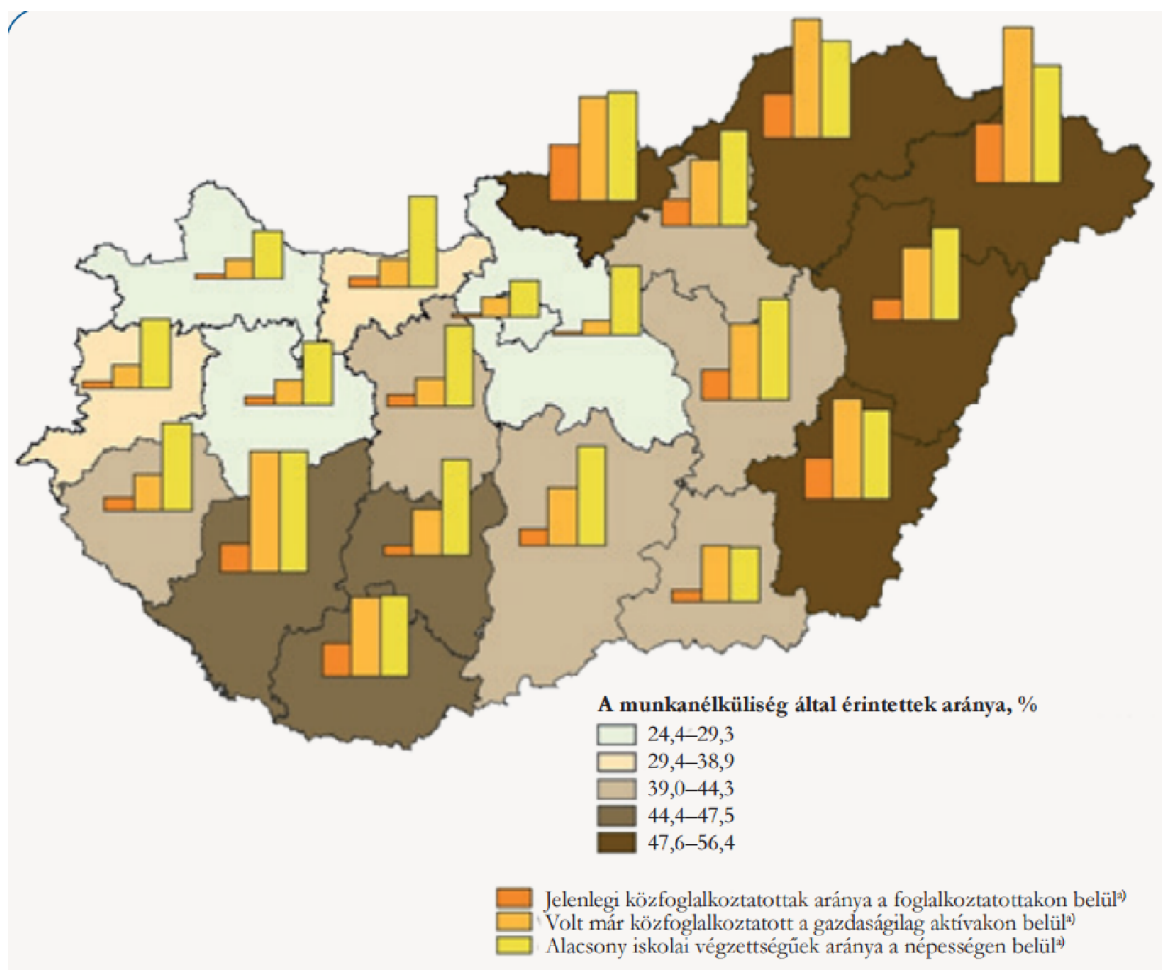
Forrás: CSMKH

8. számú melléklet

Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma				
Csongrád megye	2013 év	2014 év	2015 év	2016 01-07.hó
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	1 310	3 573	2 299	2 857
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	1 304	1 758	1 452	1 562
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen:	1 703	1 442	2 729	2 690
-- Mezőgazdaság	400	597	962	917
-- Belvízelvezetés	395	107	459	390
-- Mezőgazdasági földutak karbantartása	268	67	131	187
-- Bio- és megújuló energiafelhasználás	14	1	35	39
-- Belterületi közutak karbantartása	244	56	316	394
-- Illegális hulladéklerakók felszámolása	58	23	70	102
-- Téli és egyéb értékteremtő közfoglalkoztatás	270	395	104	-
-- Helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatás	46	180	652	662
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-
Mindösszesen:	4 317	6 773	6 480	7 109
Közfoglalkoztatási mutató	1,49%	2,35%	2,26%	2,62%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	12 440	9 276	7 279	6 009
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	2 261	2 152	2 133	2 320
Foglalkoztatás helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	5 338	3 504	3 767	3 098
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	20 039	14 932	13 178	11 415
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	6,91%	5,18%	4,60%	4,20%
Közfoglalkoztatási ráta	17,22%	30,40%	33,56%	39,93%

Forrás: CSMKH

Munkanélküliség által érintettek aránya

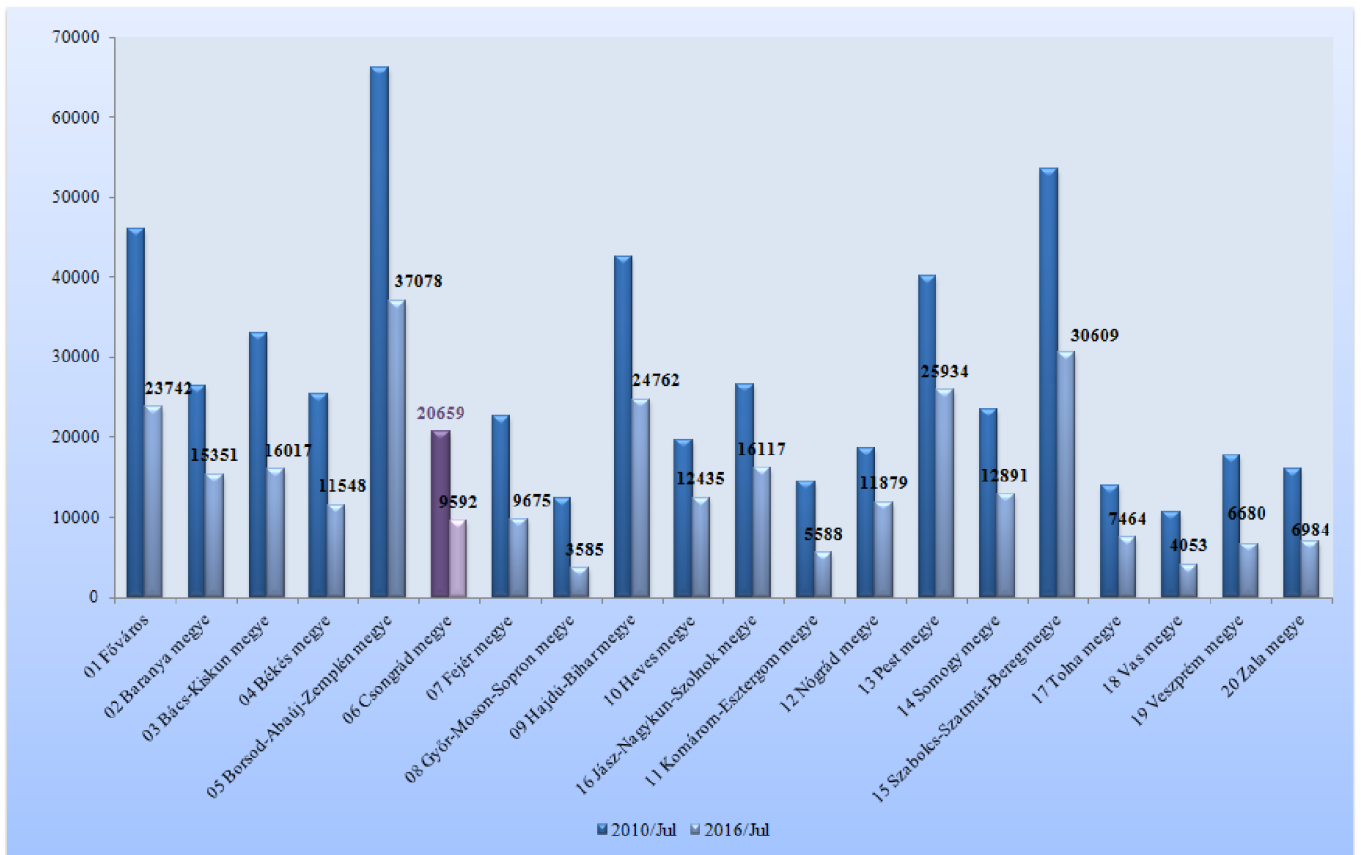

Forrás: KSH – Munkaerőpiaci helyzetkép 2015

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/munkerohelyz/munkerohelyz15.pdf>

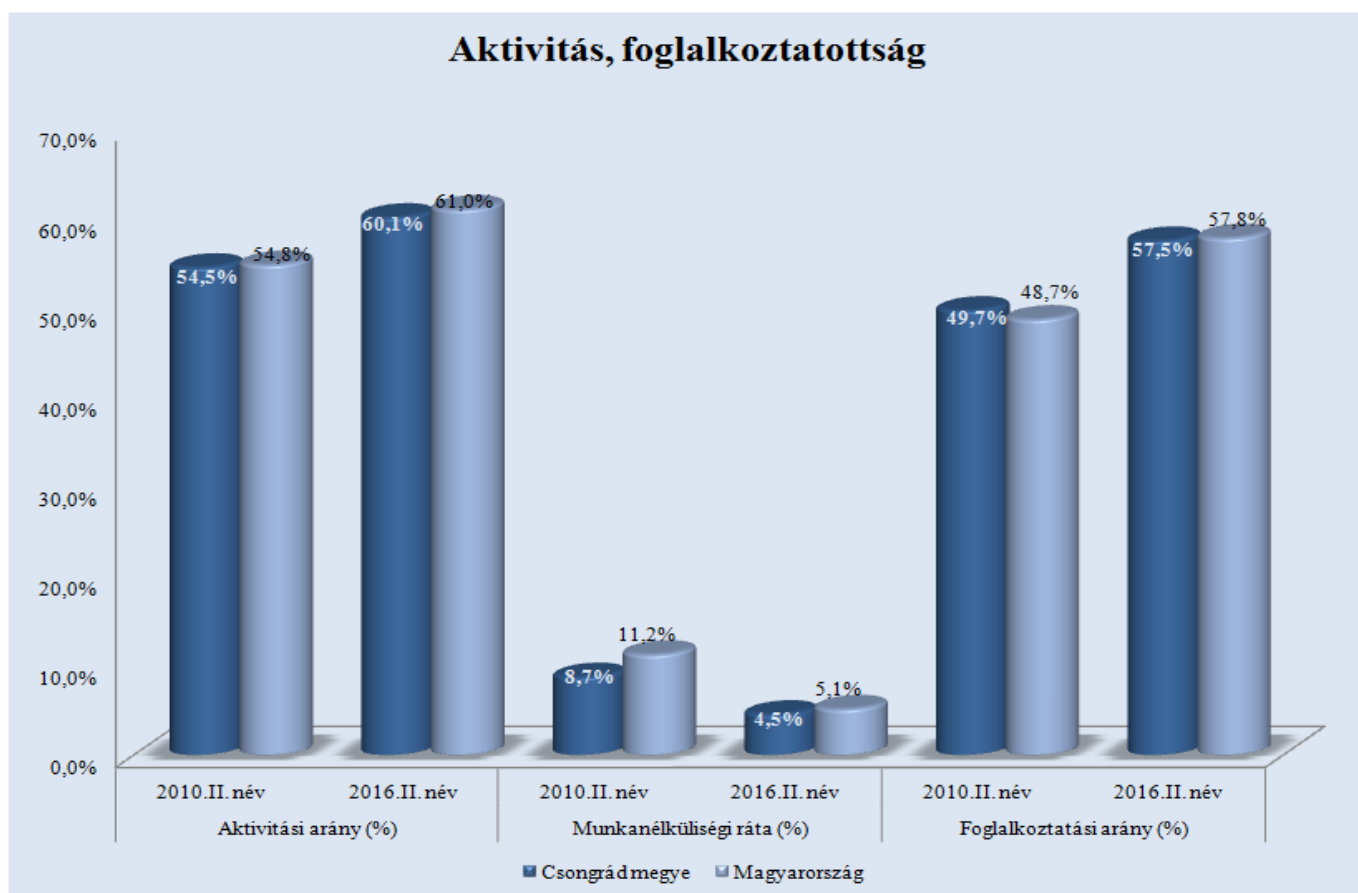
9. számú melléklet

A nyilvántartott álláskeresők számának alakulása megyék szerint 2010-2016. június

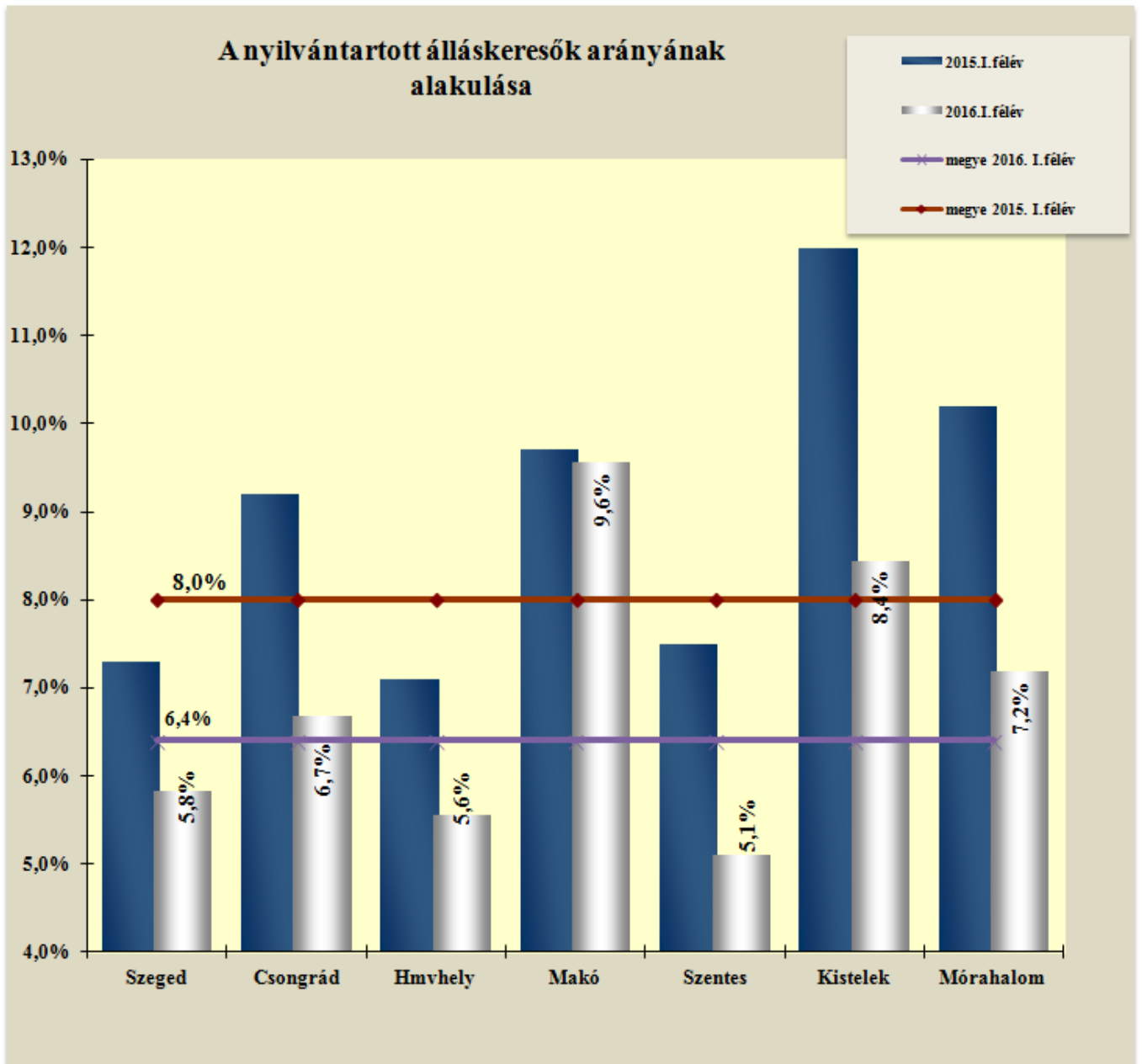
Forrás: NGM

10. számú melléklet

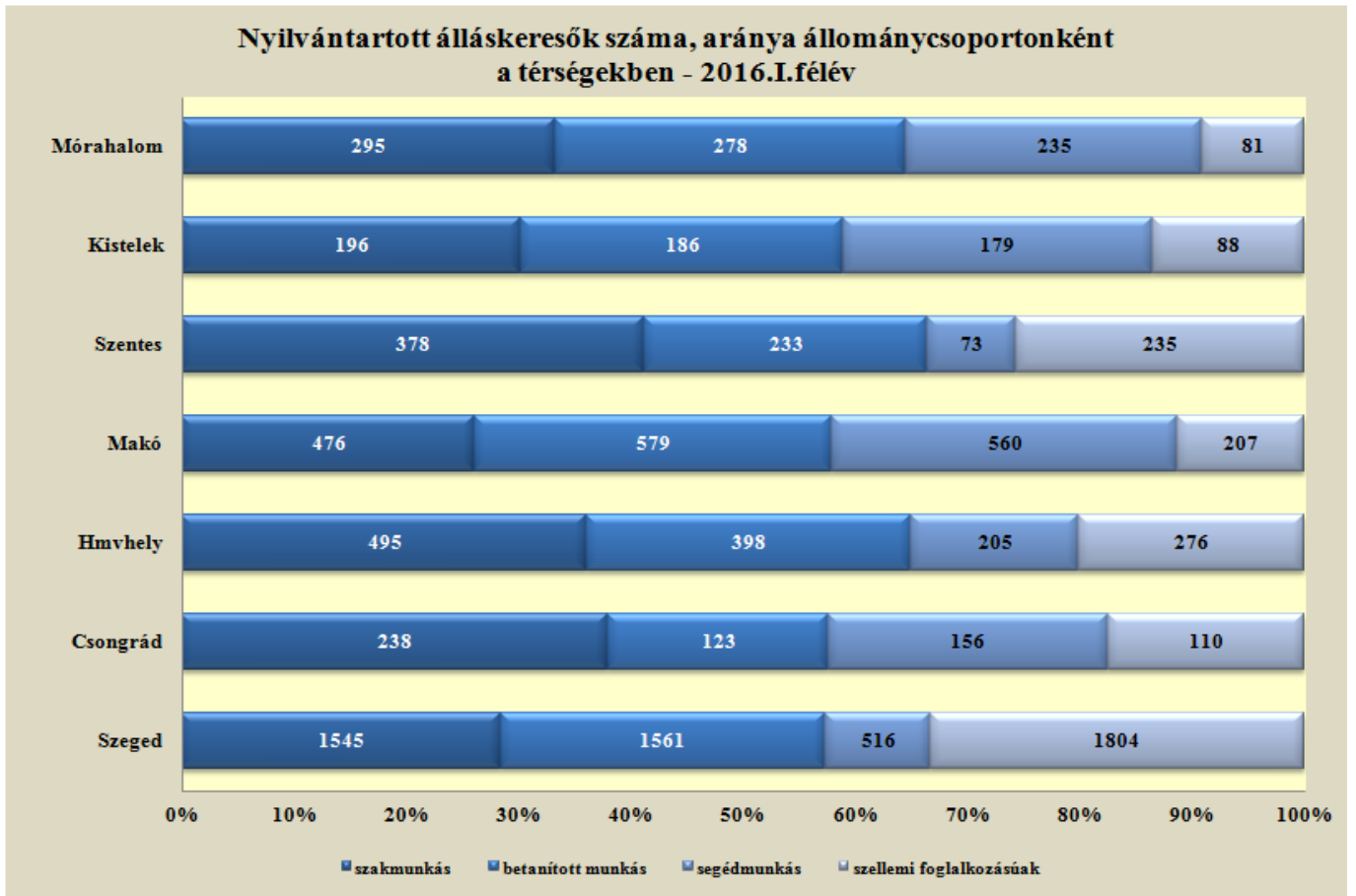
Forrás: CSMKH

11. számú melléklet

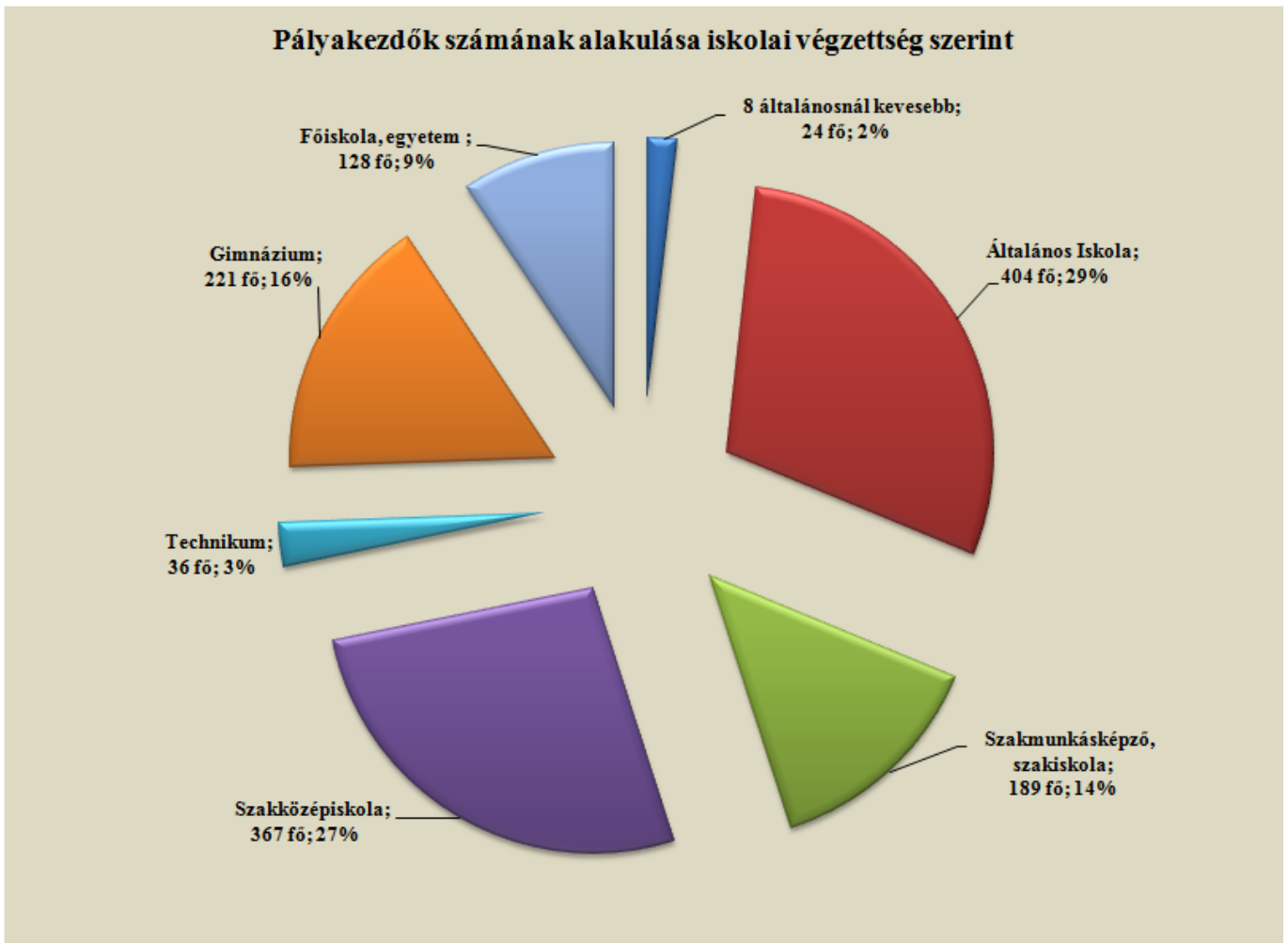
Forrás: CSMKH

12. számú melléklet

Forrás: CSMKH

13. számú melléklet

Forrás: CSMKH

14. számú melléklet

A szakképzéshez kapcsolódó jogszabályok jegyzéke

- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről (Utolsó módosítása: 2016. évi LXXX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról)
- 2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról (Utolsó módosítása: 2016. évi LXXX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról)
- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről (utolsó módosítása: 2016. évi LXXX. törvény az oktatás szabályozására vonatkozó és egyes kapcsolódó törvények módosításáról)
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- 2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről
- 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról (utolsó módosítás: 102/2016. (V. 13.) Kormányrendelet)
- 19/2016. (VII. 18.)EMMI rendelet az érettségi vizsga részletes követelményeiről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (utolsó módosítása: 20/2016. (VIII.24.) EMMI rendelet)
- 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről (utolsó módosítás: 217/2016. (VIII.2.) Kormányrendelet)
- 252/2016. (VIII.24.) Kormányrendelet a Szabóky Adolf szakképzési ösztöndíjról
- 13/2015. (II. 10.) Korm. rendelet a 2015/2016. tanévi szakmaszerkezeti döntésről és a 2015/2016. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről
- 120/2015. (V. 21.) Korm. rendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő egyes szakképzési feladatot ellátó köznevelési intézmények fenntartóváltásával összefüggő intézkedésekről
- 140/2015. (VI. 12.) Korm. rendelet a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő egyes szakképző intézmények átadásáról, valamint egyes kormányrendeleteknek a szakképzés intézményrendszerének átalakításával összefüggő módosításáról
- 297/2015. (X. 13.) Kormányrendelet a 2016/2017. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről és a 2016/2017. tanévben induló képzések tanulmányi ösztöndíjra jogosító szakképesítéseiről
- 30/2016. (VIII.31.) NGM rendelet a szakképzési kerettantervekről

- 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól
- 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről (utolsó módosítás: 25/2014.(VIII. 26.) NGM rendelet)
- 280/2011. (XII. 20.) Korm. rendelet a gyakorlati képzés költségeinek a szakképzési hozzájárulás terhére történő elszámolásánál figyelembe vehető gyakorlati képzési normatívák mértékéről és a csökkentő tétel számításáról (utolsó módosítás: 257/2015. (IX. 10.) Kormányrendelet)

15. számú melléklet

**A tanulók számának alakulása a közoktatásban, Csongrád megyében
a 2008-2015. években (fő)**

Köznevelésben tanulók száma Csongrád megyében (KSH, fő)								
Csongrád megye	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.
Gimnázium	8 171	8 042	7 850	7 725	7 522	7 327	7 225	7 103
Szakközép-iskola	12 647	12 582	12 284	11 828	11 418	10 120	9 387	9 570
Szakiskola, speciális szakiskola	6 135	5 998	5 863	5 881	5 037	4 454	4 017	3 514
Középfokú oktatás összesen	26 953	26 622	25 997	25 434	23 977	21 901	20 629	20 187

Forrás: KSH

16. számú melléklet

OM azonosító: 203039

Hódmezővásárhelyi Szakképzési Centrum

Főigazgató: Árva-Nagy Sándorné

6800 Hódmezővásárhely, Andrásy út 3/8.

62/202-475

Hódmezővásárhely SZC Boros Sámuel Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Eötvös József Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Corvin Mátyás Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Kalmár Zsigmond Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Návay Lajos Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Zsoldos Ferenc Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Pollák Antal Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Hódmezővásárhely SZC Cseresnyés Kollégiuma	Hódmezővásárhely SZC Sággy Mihály Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma
6600 Szentes, Ady Endre u. 6-8.	6800 Hódmezővásárhely, Szent Antal u. 5-9.	6800 Hódmezővásárhely, Bartók Béla u. 23.	6800 Hódmezővásárhely, Bajcsy-Zsilinszky Endre u. 7-9.	6900 Makó, Posta u. 4-6.	6600 Szentes, Szent Imre herceg u. 1.	6600 Szentes, Apponyi tér 1.	6800 Hódmezővásárhely, Oldalkosár u. 1.	6640 Csongrád, Gyöngyvirág u. 16-18.

OM azonosító: 203052

Szegedi Szakképzési Centrum

Főigazgató: Angyalné Kovács Anikó

6725 Szeged, Kálvária sugárút 84-86.

62/554-560

Szegedi SZC Gábor Dénes Szakgimnáziuma	Szegedi SZC Csonka János Szakgimnáziuma és Szakközép- iskolája	Szegedi SZC Kőrösy József Közgazdasági Szakgimnáziuma	Szegedi SZC Vasvári Pál Gazdasági és Informatikai Szakgimnáziuma	Szegedi SZC Krúdy Gyula Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Turisztikai Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája	Szegedi SZC Mórávárosi Szakgimnáziuma és Szakközép- iskolája	Szegedi SZC József Attila Általános Iskolája és Szakképző Iskolája	Szegedi SZC Déri Miksa Szakgimnáziuma és Szakközép- iskolája	Szegedi SZC Vedres István Építőipari Szakgimnáziuma	Szegedi SZC Kossuth Zsuzsanna Szakképző Iskolája
6724 Szeged, Mars tér 14.	6726 Szeged, Temesvári krt. 38.	6720 Szeged, Stefánia 14.	6722 Szeged, Gutenberg u. 11.	6723 Szeged, József Attila sgt. 122-126.	6725 Szeged, Kálvária sgt. 84- 86.	6723 Szeged, Gyík u. 3.	6724 Szeged, Kálvária tér 7.	6720 Szeged, Horváth Mihály u. 2-6.	6724 Szeged, Kodály tér 1.

17. számú melléklet

Agráriskolák a Földművelésügyi Minisztérium fenntartásában Csongrád megyében	
Bársony István Mezőgazdasági Szakképző Iskola és Kollégium	6640 Csongrád, Szentesi u. 2/A
Bedő Albert Erdészeti Szakképző Iskola és Kollégium	6783 Ásotthalom, Kiss Ferenc krt. 76.
FM ASZK Bartha János Kertészeti Szakképző Iskolája	6600 Szentes, Kossuth u. 45.
Fodor József Élelmiszeripari Szakképző Iskola és Kollégium	6725 Szeged, Szabadkai u. 3.
Galamb József Mezőgazdasági Szakképző Iskola	6900 Makó, Szép u.2-4.
Gregus Máté Mezőgazdasági Szakképző Iskola	6800 Hódmezővásárhely, Árpád utca 8.
Kiss Ferenc Erdészeti Szakképző Iskola	6721 Szeged, József Attila sgt. 26.

18. számú melléklet

Egyházi fenntartású szakképző iskolák Csongrád megyében (az MFKB szakmaszerkezeti javaslatlételi jogkörében)		Fenntartó
Juhász Gyula Református Gimnázium és Szakképző Iskola	6900 Makó, Kálvin u. 2-6.	Makó-Belvárosi Református Egyházközség
Árpád Fejedelem Katolikus Gimnázium és Szakközépiskola	6760 Kistelek, Ifjúság tér 3.	Szeged-Csanádi Egyházmegye
Szent Benedek Általános Iskola, Középiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Kollégium Szegedi Tagintézménye	6721 Szeged, Osztrovszky u. 5.	Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátság

19. számú melléklet

A szakképzés intézményrendszerének változásai

2016. szeptember 1-jétől a szakképzés intézményrendszere nemcsak nevében, de tartalmában is megváltozott.

Új elnevezés	Régi elnevezés	Tartalmi különbségek
Szaggimnázium	Szakközépiskola	<ul style="list-style-type: none"> - 9-12. évfolyamokon szakképzési kerettanterv szerinti oktatás; - érettségi mellett OKJ-s végzettség; - ágazati képzés 13. szakképzési évfolyamon technikusi végzettség; - felsőoktatási intézménybe jelentkezés lehetősége
Szakközépiskola	Szakiskola	<ul style="list-style-type: none"> - komplex szakmai vizsgára felkészítés a 9-11. évfolyamon vagy közismereti képzés nélküli (beszámítással) 2 szakképzési évfolyamon; - szakmai oktatás szakképzési kerettanterv szerint; - az állam által támogatott szakképesítésekben szakmai vizsgával rendelkezőnek 2 év alatt iskolarendszerű képzésben érettségi vizsgára felkészítő szakasz
Szakiskola	Speciális szakiskola	<ul style="list-style-type: none"> - a sajátos nevelési igényű tanulók felkészítése szakmai vizsgára; - rész-szakképesítés megszerzésére irányul; - a szakképesítésre történő felkészítés szakképzési kerettanterv vagy speciális kerettanterv szerint történik

20. számú melléklet

A szakközépiskolai tanulószervezésben a duális felkészítés kapcsolati rendszere

Összehasonlító szempontok	Szakképző intézmény	Tanuló	Vállalkozás / szervezet
Jogviszony létrejötte	tanulóviszony	tanulószervezés („kvázi munkaviszony”)	tanulószervezés – bejelentés a NAV-nál
Ismeretszerzés/ ismeretátadás 9. évfolyamon	elméleti órák szervezése alapképzettség fejlesztés, szakmai gyakorlat iskolai tanműhelyben; a gyakorlati képzés szervezője a szakképző iskola	részvétel az elméleti és gyakorlati képzésben, az iskolában; 9. évfolyamon iskolai tanműhelyben (nincs tanulószervezés), vagy kizárólag képzési célt szolgáló vállalati tanműhelyben tanulószervezéssel, a gyakorlat zárása szintvizsgálattal	9. évfolyamon kizárólag gyakorlati képzési célt szolgáló tanműhelyi gyakorlat (iskolai tanműhely hiányában); tanulószervezés kötelező; a gyakorlati képzés szervezője a gazdálkodó
Ismeretszerzés/ ismeretátadás 10-11. évfolyam	elméleti képzés; a szakmai gyakorlat koordinációja; ha nincs megfelelő képzőhely (kamara igazolás), gyakorlat-szervezés az iskolai tanműhelyben	gyakorlat magas óraszámú technikai eszközökkel, technológiai folyamatokban; gazdálkodónál/szervezetnél tanulószervezéssel; a szakma gyakorlásához szükséges kompetenciák fejlesztése; alkalmazható tudás megszerzése	felkészítés a szakmai záróvizsgára kötelező szakmai kerettanterv szerint; (a tanuló nem olcsó munkaerő!); a tanuló bekapcsolása a munkavégzésbe; a gyakorlati képzés szervezője a gazdálkodó; nagy az adminisztráció-igénye
Szakmai és vizsgakövetelmények teljesítése	gyakorlati oktatásvezetői státusz visszaállítása, kapcsolattartás az iskola és a szervezet között	a tanulási folyamat részévé válik a gazdálkodónál töltött szakmai gyakorlat; felkészülés valós és intenzív munkakörülmények között a szakmai záróvizsgára	megfelelő technikai – technológiai feltételek; mester végzettségű oktató (mestervizsgához kötött szakképesítéseknél)
Előny	a tanuló gyakorlatról hozott tapasztalatai megoszthatók; szükség esetén a hiányzó ismeretek kompenzációja	munkahelyi szocializáció – a későbbi munkavállalói lét megalapozása; juttatások a tanulószervezés alapján	lehetőség saját munkavállaló kinevelésére (megtakaríthatók a toborzás, belépés költségei); a képzéshez állami fedezet normatív alapon (alap- és kiegészítő normatívák); saját munkavállaló is bekapcsolható az iskolarendszerű esti képzésbe tanulószervezéssel
A rendszer hatékonyságának feltétele	konstruktív együttműködés a felek között a jogok és kötelezettségek biztosításával, illetve betartásával		

21. számú melléklet

Duális felsőoktatási képzés résztvevők száma a Szegedi Tudományegyetemen

SZTE Karok	Szakok	Létszám a 2016/2017. tanévben
Mérnöki Kar	mechatronikai mérnök BSc.	7 fő
	gépészmérnök BSc.	19 fő (16 fő I., 3 fő II. évfolyam)
	élelmiszermérnök BSc.	6 fő
		Mérnöki Kar összesen 32 fő
Mezőgazdasági Kar	mezőgazdasági mérnök BSc.	9 fő
Természettudományi és Informatikai Kar	programtervező informatikus BSc.	3 fő
	mérnökinformatikus BSc.	1 fő
		Természettudományi és Informatikai Kar összesen: 4 fő
SZTE összesen		45

Forrás: SZTE Rektori Hivatal

22. számú melléklet

Hiány-szakképesítések Csongrád megyében RFKB döntés alapján

2010/2011. tanév (RFKB régiós döntése)	2011/2012. tanév (RFKB régiós döntése)	2012/2013. tanév (RFKB régiós döntése)	2013/2014. tanév (RFKB megyére vonatkozó döntése)
hegesztő	hegesztő	hegesztő	hegesztő
gépi forgácsoló	gépi forgácsoló	gépi forgácsoló	gépi forgácsoló
szerkezetlakatos	szerkezetlakatos	szerkezetlakatos	épület- és szerkezetlakatos
kőműves	porcelánkészítő és festő	kőműves	kőműves
ács, állványozó	ács, állványozó	ács, állványozó	ács
ápolási asszisztens	szerszámkészítő	szerszámkészítő	kerámia, porcelánkészítő
villanyszerelő	villanyszerelő	villanyszerelő	szociális gondozó és ápoló
épületgépészeti csőhálózat és berendezés- szerelő	épületgépészeti csőhálózat és berendezés- szerelő	épületgépészeti rendszer- szerelő	központifűtés és gázhálózat rendszer-szerelő
szabó	szabó	szabó	női szabó
húsipari termékgyártó	húsipari termékgyártó	húsipari termékgyártó	kertész

Hiány-szakképesítések Csongrád megyében MFKB javaslatétel alapján

2014/2015. tanév (MFKB javaslat alapján kormány- rendeletben)	2015/2016. tanév (MFKB javaslat alapján kormány- rendeletben)	2016/2017. tanév (MFKB javaslat alapján kormány- rendeletben)	2017/2018. tanév (MFKB javaslat alapján kormány- rendeletben)
hegesztő	mechatronikus karbantartó	elektronikai műszerész	állattartó szakmunkás
gépi forgácsoló	gépi forgácsoló	elektronikai technikus	elektronikai technikus
ipari gépész	épület- és szerkezetlakatos	épület- és szerkezetlakatos	épület- és szerkezetlakatos
kőműves és hidegburkoló	kőműves és hidegburkoló	fehérenemű készítő és kötöttáru összeállító	gépgyártástechnológiai technikus
elektronikai műszerész	ács	gépgyártástechnológiai technikus	gépi forgácsoló
kertész	mezőgazdasági gépész	gépi forgácsoló	gyakorló ápoló
mechatronikus karbantartó	villanyszerelő	gyakorló ápoló	gyakorló csecsemő- és gyermekápoló
központi fűtés és gáz-hálózat rendszer-szerelő	központi fűtés és gáz-hálózat rendszer-szerelő	hegesztő	hegesztő
női szabó	női szabó	húsipari termékgyártó	ipari gépész
húsipari termékgyártó	húsipari termékgyártó	kertész	kertész
-	kertész (+)	kőműves és hidegburkoló	kőműves
-	eladó (+)	központi fűtés és gáz-hálózat rendszer-szerelő	központi fűtés és gáz-hálózat rendszer-szerelő
-	-	laboratóriumi technikus	mechatronikai technikus
-	-	mechatronikai technikus	mechatronikus karbantartó
-	-	mechatronikus karbantartó	mezőgazdasági gépész
-	-	mezőgazdasági gépész	női szabó
-	-	női szabó	pék
-	-	szerszámkészítő	szociális gondozó és ápoló
-	-	szociális gondozó és ápoló	villanyszerelő
-	-	villanyszerelő	vízügyi szakmunkás

23. számú melléklet

**Csongrád megyei hiány-szakképesítések
(állami és egyházi fenntartású intézményekben) a 2015/2016. tanévben**

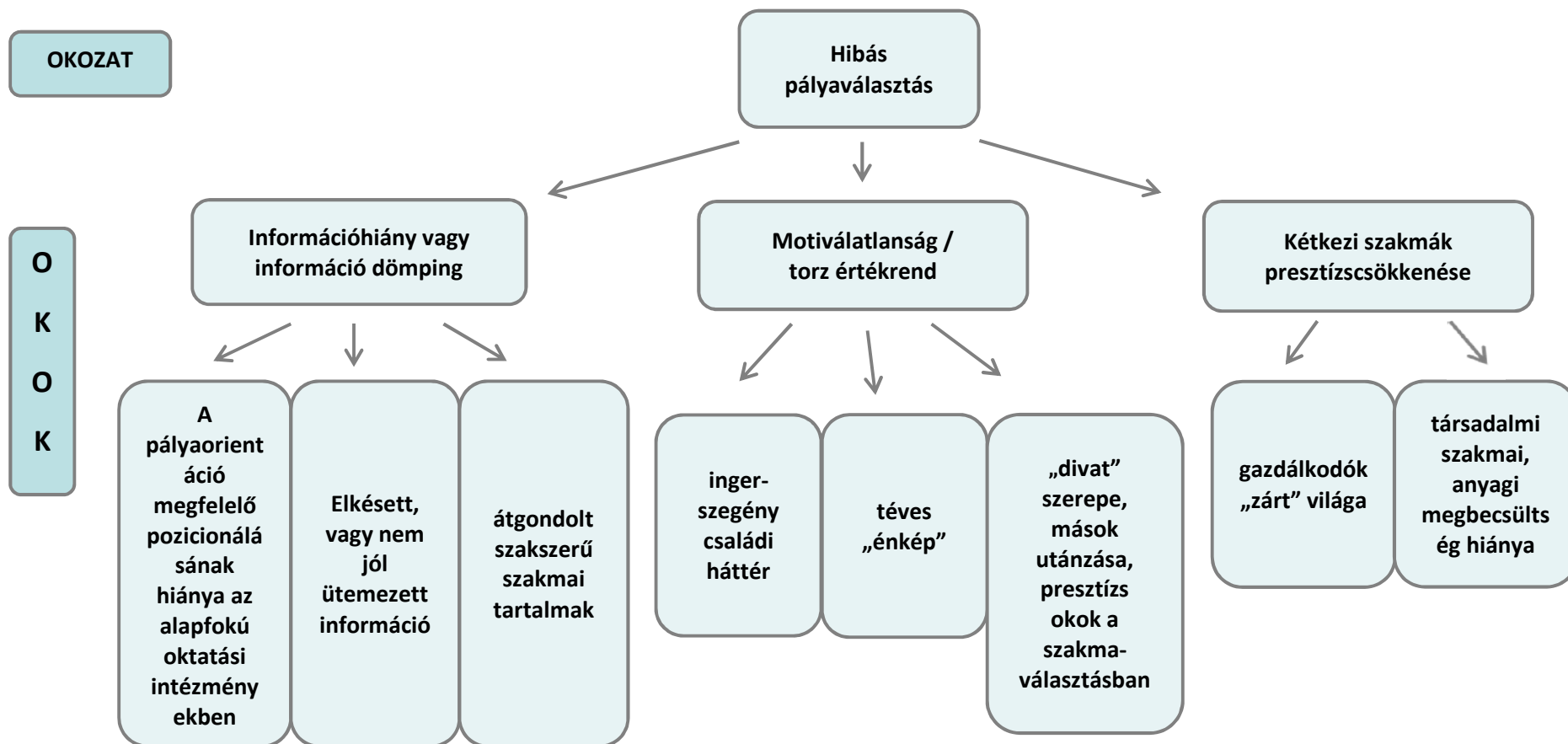
Sorsz.	Megnevezés	A szakképesítés létszáma összesen NAPPALI	A szakképesítés létszáma összesen ESTI	Csongrád megye összesen szakképesítésenként iskolarendszerben
1	Ács	42	14	56
2	Eladó	198	72	270
3	Épület- és szerkezetlakatos	68	1	69
4	Gépi forgácsoló	146	13	159
5	Húsipari termékgyártó	82	0	82
6	Kertész	106	0	106
7	Kőműves és hidegburkoló	133	25	158
8	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	107	11	118
9	Mechatronikus-karbantartó	10	0	10
10	Mezőgazdasági gépész	157	23	180
11	Női szabó	72	20	92
12	Villanyszerelő	90	70	160
Hiány-szakképesítést tanulók száma a 2015/2016. tanévben az állami és egyházi fenntartású intézményekben összesen		971	163	1 134

**Csongrád megyei hiány-szakképesítések
(állami és egyházi fenntartású intézményekben) a 2016/2017. tanévben**

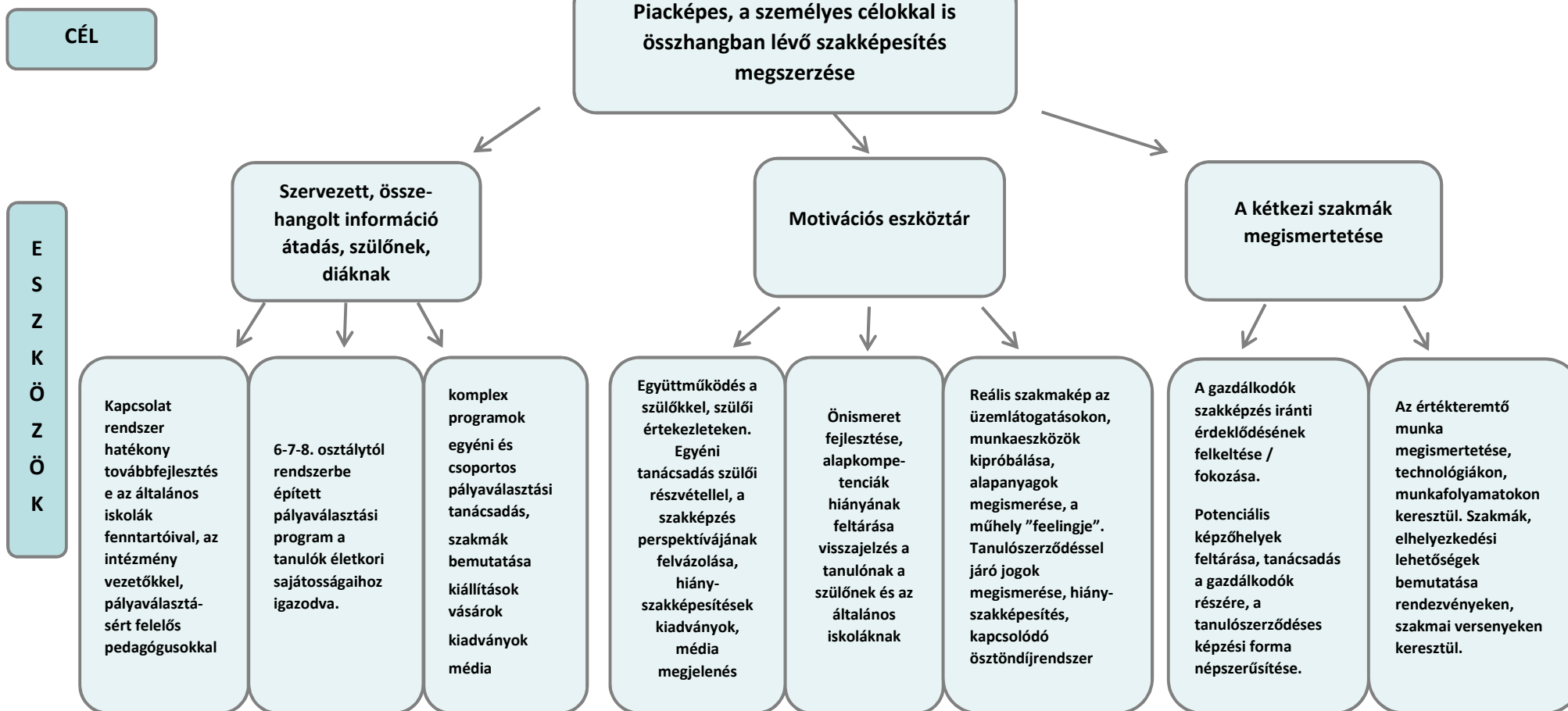
Sorsz.	Megnevezés	A szakképesítés létszáma összesen NAPPALI	A szakképesítés létszáma összesen ESTI	Csongrád megye összesen szakképesítésenként iskolarendszerben
1	Elektronikai műszerész	6	8	14
2	Elektronikai technikus	31	9	40
3	Épület- és szerkezetlakatos	61	1	62
4	Fehérnemű-készítő és kötöttáru összeállító	17	0	17
5	Gépgyártástechnológiai technikus	62	14	76
6	Gépi forgácsoló	145	20	165
7	Gyakorló ápoló	71	82	153
8	Hegesztő	157	96	253
9	Húsipari termékgyártó	87	0	87
10	Kertész	76	0	76
11	Kőműves és hidegburkoló	116	28	144
12	Központifűtés- és gázhálózat rendszerszerelő	100	37	137
13	Laboratóriumi technikus	8	0	8
14	Mechatronikai technikus	23	0	23
15	Mechatronikus-karbantartó	7	0	7
16	Mezőgazdasági gépész	160	10	170
17	Női szabó	65	55	120
18	Szociális gondozó és ápoló	43	80	123
19	Villanyszerelő	95	102	197
Hiány-szakképesítést tanulók száma a 2016/2017. tanévben az állami és egyházi fenntartású intézményekben		1 330	542	1 872

24. számú melléklet

PROBLÉMAFA

CÉLFA

25. számú melléklet

Pályaorientáció adatokkal alátámasztva

Események	db
céges egyeztetés	20
iskolai egyeztetés	65
cég- és üzemplátogatás	108
tanműhely-látogatás	45
szülői értekezlet	10
osztályfőnöki óra	56
pályaorientációs rendezvény	5
az eseményeken, rendezvényeken résztvevők száma (fő)	4 567

Forrás: ISZIR

26. számú melléklet

SWOT elemzés Csongrád megye szakképzési környezetére vonatkozóan

Erősségek	Gyengeségek
<p>A gazdaság által igényelt szakképesítések oktatásának megvannak az intézményi és gyakorlólhelyi feltételei.</p> <p>A szakmaszerkezeti javaslattételi jogkörrel rendelkező Megyei Fejlesztési és Képzési Bizottság elkötelezettsége a szakképzés munkaerő-piaci igényeit szolgáló szakmaszerkezet alakításában.</p> <p>Partnerség érvényesülése a szakképzési szereplők között a megyében.</p> <p>A szakmaszerzés államilag támogatott közegben lehetséges (a második szakképesítés iskolarendszerben történő megszerzése).</p> <p>Az egyházi fenntartású iskolák szakképzésbe való bekapcsolódása.</p> <p>Nemzetközi tapasztalatok épülnek be a szakképzésbe (pályázatok, diák és pedagóguscseré).</p> <p>A hiány-szakképesítések számának megnövelése nagyobb motiváció a szakmaválasztásnál.</p> <p>A gyakorlati képzésben nagy tapasztalatot felhalmozó vállalati/szervezeti, a záróvizsgát követően foglalkoztatói háttér áll rendelkezésre.</p>	<p>Változatlanul nehezen határozhatók meg a gazdaság jelenlegi helyzetében a legalább középtávra vetíthető munkaerő-piaci igények (folyamatosan változó jogszabályi környezet, üzleti kockázatok).</p> <p>A beruházások volumene és szerkezete nehezen prognosztizálható.</p> <p>Még mindig nagy a lemorzsolódás a szakképző évfolyamokon.</p> <p>Kontraszelekció (maradék) a beiskolázásban.</p> <p>Az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák hiánya a tanulóképzésben (idegen nyelvismeret-, digitális technikák, munkavállalói kompetenciák).</p> <p>Divatszakmák iránti tanulói/szülői igény az elhelyezkedési lehetőség mérlegelése nélkül.</p> <p>Lassú alkalmazkodás a technikai-technológiai változásokhoz. Avuló tananyag.</p>
Lehetőségek	Veszélyek
<p>A fenntartóváltás az állami szakképző iskolák esetében (KLIK → NGM, FM) hatékonyabb erőforrás elosztást, kapacitáskihasználást, a helyi igényekhez rugalmasabb alkalmazkodást, a duális képzés megerősítését jelenti.</p> <p>A határ menti együttműködések jövőbeli beruházási lehetőségeket hordoznak.</p> <p>Komplex és kreativitást igénylő szakmák indítása.</p> <p>A kétkezi munka felértékelődése.</p> <p>Kiépült, együttműködésen alapuló pályaorientációs rendszer működtetése.</p> <p>Többletforrások az oktatásba.</p> <p>Nagyobb PR a képzők, gyakorlólhelyek, szakmák, eredmények megismertetésére.</p> <p>A tanulószerveződéses rendszer további kiszélesítése szocializációs lehetőség a munkavállaláshoz.</p> <p>A mezőgazdaság és élelmiszeripar szerepének növekedése felértékeli az agrárképzéseket.</p>	<p>Kedvezőtlen demográfiai változások</p> <p>A jelenlegi szakképzési beiskolázási szerkezet ésszerűsítése települési érdekeket sérthet.</p> <p>Az államilag nem támogatott szakképesítések hiányt képezhetnek a munkaerő-piacon.</p> <p>Gyenge mobilitási szándék.</p> <p>A magasabb hozzáadott értéket termelő ágazatoknak a kívánatosnál alacsonyabb aránya a gazdaságban.</p>